

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie

Aktualności **O Nas** **Przewodnik po rynku** **Analizy rynkowe** **Litwa** **Zapytania ofertowe** **Wiadomości gospodarcze z Litwy** **Przydatne kontakty** **E-learning**

Kalendarium wydarzeń WPHI

banner

Wiadomości gospodarcze z Litwy

Makroekonomia

PKB Litwy w I kwartale odnotował największy wzrost w UE

Według wstępnych danych Eurostatu, PKB Litwy w I kwartale 2013 r. w ujęciu kwartalnym (w porównaniu z IV kwartałem 2012 r.) odnotował największy wzrost w UE – w omawianym okresie zwiększył się o 1,3 %. Na drugiej pozycji uplasowała się Łotwa – wzrost o 1,2 %. Natomiast estońska gospodarka odnotowała spadek o 1 %. Największy spadek w ciągu kwartału odnotował Cypr – o 1,3 %. W ujęciu rocznym, w porównaniu z I kwartałem 2012 r., PKB Litwy zwiększył się o 4,1 % i pod tym względem Litwa zajęła drugie miejsce za Łotwą, której gospodarka zwiększyła się o 5,6 %. Estoński PKB w ciągu roku zwiększył się o 1,2 %. Największy spadek w ciągu roku zanotowała Grecja – o 5,3 %. Danych dla Eurostatu jeszcze nie dostarczyło 7 państw. (*Lietuvos žinios, 16.05.2013*)

Wzrost „szarej strefy” na rynku pracy

W poprzednim roku 22 % mieszkańców uczestniczyło w „szarej strefie” rynku pracy. W porównaniu z 2007 r. strefa ta zwiększyła się dwukrotnie. Badanie w formie anonimowej ankiety przeprowadził Litewski Instytut Wolnego Rynku. W trakcie badania mieszkańców pytano, czy w 2012 r. oni lub członkowie ich rodzin korzystali przynajmniej z jednego narzędzia „szarej strefy” na rynku pracy: pracowali nielegalnie bądź otrzymywali część wynagrodzenia w kopercie. 5 % mieszkańców stwierdziło, że pracowali nielegalnie, 8 % respondentów otrzymywało część wynagrodzenia w kopercie, natomiast 9 % uczestników badania korzystało z oby tych narzędzi. W badaniu uczestniczył 1 tys. mieszkańców. Jako jeden z czynników, wpływających na zwiększanie się szarej strefy, kierownik Instytutu Vytautas Žukauskas wskazał zwiększenie od początku roku minimalnego wynagrodzenia do 1000 LTL. „Część przedsiębiorstw po prostu nie jest w stanie wypłacić wszystkim większe wynagrodzenie, dlatego może zwiększać się szara strefa” – powiedział V. Žukauskas. Jako inną przyczynę zwiększania się szarej strefy wskazano opodatkowanie siły roboczej, które jest wyższe od średniej unijnej. (*Lietuvos rytas, 14.05.2013*)

Litewski handel zagraniczny nadal rośnie

Wartość eksportu Litwy w I kwartale br. wyniosła 20,676 mld LTL, natomiast importu – 22,026 mld LTL. Jest to odpowiednio o 16,8 % oraz 6,6 % więcej niż w I kwartale poprzedniego roku. Deficyt handlowy wyniósł 1,35 mld LTL i w porównaniu z poprzednim rokiem był 2,2 razy mniejszy. Nie uwzględniając produktów mineralnych, eksport zwiększył się o 15,7 %, natomiast wzrost importu wyniósł 10,6 %. Eksport produkcji pochodzenia litewskiego zwiększył się o 16,7 %, nie uwzględniając produktów mineralnych – o 12,6 %. (*Lietuvos rytas, 11.05.2013*)

Powrót inflacji

W kwietniu br. na Litwie miesięczna stopa inflacji wyniosła 0,3 %. Ceny towarów i usług zwiększały się drugi miesiąc z rzędu. Roczna stopa inflacji w kwietniu wynosiła 1,2 %, natomiast średnioroczna stopa – 2,6 %. (*Lietuvos rytas, 10.05.2013*)

Premier uchylił rąbka tajemnicy w sprawie zmian w systemie podatkowym

Premier Algirdas Butkevičius nieco odsłonił karty i wyjawiał jakie mogą zajść zmiany w systemie podatkowym. Zapewnił także, że nie wszystkie propozycje zgłoszone przez ekspertów z grupy roboczej zostaną zrealizowane. Eksperci zaproponowali wprowadzić górną granicę wpłat do Funduszu Ubezpieczeń Socjalnych „Sodra”. Po przekroczeniu przez wynagrodzenie tej granicy wpłaty do „Sodry” nie będą wpłacane. Jednak tej propozycji od dawna sprzeciwiają się socjaldemokraci. Dlatego premier oświadczył, że żadnej granicy wobec wpłat do „Sodry” nie będzie, natomiast może zostać zróżnicowana wielkość kwoty zwolnionej od podatku. Także może zostać zmniejszona stawka podatku VAT dla usług hotelarskich. W opinii premiera, VAT dla hoteli można zmniejszyć z dwóch powodów. Po pierwsze, około 60 – 70 % swych przychodów hotele uzyskują od turystów zagranicznych. Po drugie, płacąc VAT 21 % , hotele potem odzyskują ten podatek. Po wprowadzeniu ulgi będą mogły tego nie robić. Ulgowa stawka VAT 9 % na usługi hotelarskie była stosowana w 2010 r., jednak od 2012 r. przywrócono standardową stawkę 21 %. A. Butkevičius także powtórzył, że zostaną utrzymane wszystkie dotychczas stosowane ulgi VAT – na ogrzewanie, leki, książki i prasę. Nie zostanie na razie wprowadzony powszechny podatek od nieruchomości. W ocenie premiera, najpierw trzeba uporządkować rynek

Wybierz Wydział

Litwa-Vilnius

Wyszukaj

Wiadomości gospodarcze z Litwy

Makroekonomia

Investycje

Przemysł, Handel

Energetyka

Bankowość, Finanse

Rolnictwo

Usługi

Regulacje prawne

nieruchomości. (*Lietuvos rytas*, 08.05.2013)

Biznes chce euro

Według wyników badania przeprowadzonego przez Litewską Konfederację Przemysłowców większość litewskich przedsiębiorstw popiera wprowadzenie euro na Litwie: 84 % kierowników dużych przedsiębiorstw popiera wprowadzenie euro, natomiast 13 % nie chce wspólnej europejskiej waluty. 51 % badanych chce wprowadzenia euro w najbliższym czasie, natomiast 45 % - gdy nadejdzie odpowiedni moment. (*Lietuvos rytas*, 07.05.2013)

Premier nagrodzony przez przedsiębiorców

Litewska Konfederacja Biznesu (LKB) wręczyła nagrody dla osób najbardziej wspierających biznes w 2012 r. Od 2001 r. LKB wybiera lidera partnerstwa - osoby, które najbardziej się zasłużyły wspierając przejrzystą współpracę biznesu i instytucji publicznych. Nominację Lidera Partnerstwa za 2012 r. otrzymał premier Algirdas Butkevičius. W opinii prezydenta LKB Valdas Sutkusa, LKB ciągle dąży do tego, by biznes i władze współpracowały jak partnerzy. Czasami to się udaje, czasami nie. „Tym razem dla programu nowego rządu przedstawił 55 propozycji z 10 sektorów biznesu. Ponad połowa z nich trafiła do programu rządu, inne propozycje trafiły do planu priorytetowych środków rządu. Algirdas Butkevičius był i jest człowiekiem dobrej woli, jest otwarty na pomysły.” - przyczyną udzielenia nominacji Lidera Partnerstwa premierowi uzasadniał V. Sutkus. We wcześniejszych latach nominację tę otrzymywali nie żyjący już prezydent Litewskiej Konfederacji Przemysłowców Bronislovas Lubys, prezydent Valdas Adamkus, ówczesna komisarka Komisji Europejskiej Dalia Grybauskaitė oraz inne osoby wspierające biznes. „Chociaż jesteśmy małym krajem, powinniśmy być konkurencyjni. Sądzę, że trzeba być przede wszystkim elastycznym i zwracać uwagę na te sektory biznesu, które zwiększą popyt na rynku wewnętrznym.” - powiedział A. Butkevičius. Tytuł Ambasadora Biznesu otrzymał ambasador Litwy w USA Žygmantas Pavilionis. Został on doceniony za pomoc udzieloną przy organizacji jednego z największych przedsięwzięć LKB - Forum Ekonomicznego Litwinów z całego świata w Chicago. (*Lietuvos rytas*, 04.05.2013)

Litewska gospodarka wciąż rośnie

Według danych Departamentu Statystyki, w I kwartale bieżącego roku litewski PKB w ujęciu rocznym zwiększył się o 3,4 %, a jego wartość w cenach bieżących wyniosła 26,355 mld LTL. W porównaniu z IV kwartałem 2012 r. PKB w I kwartale zmniejszył się o 9,8 %, jednak po wyeliminowaniu wpływu sezonowości i ilości dni roboczych odnotowano kwartalny wzrost na poziomie 1,3 %. (*Lietuvos rytas*, 02.05.2013)

Wskazano cele na okres prezydentury Litwy

Priorytetami na okres przewodnictwa Litwy w Radzie UE będą wzrost ekonomiczny i tworzenie nowych miejsc pracy, utworzenie unii bankowej oraz zakończenie tworzenia wewnętrznego rynku energetycznego w 2014 r. Takie priorytety wskazał przewodniczący KE Jose Manuel Barroso po spotkaniu z premierem Litwy Algirdasem Butkevičiusem. Prezydentura Litwy rozpocznie się w dniu 1 lipca br. Za jedno z najtrudniejszych zadań na ten okres J. M. Barroso uważa uzgadnianie aktów prawnych związanych z budżetem UE na okres 2014 - 2020. (*Verslo žinios*, 25.04.2013)

Najwięksi płatnicy podatków w 2013 r.

Według danych Państwowej Inspekcji Podatkowej w I kwartale br. największym płatnikiem podatków na Litwie tradycyjnie była spółka „Orlen Lietuva”, która w ciągu trzech miesięcy zapłaciła 312 mln LTL podatków. Za nią uplasowały się spółka gazowa „Lietuvos dujos” (133,543 mln LTL), producent wyrobów tytoniowych „Philip Morris Baltic” (119,896 mln LTL), dystrybutor napojów alkoholowych „Mineraliniai vandenys” (99,341 mln LTL). W sektorze handlu detalicznego największymi płatnikami podatków były operator sieci stacji paliwowych „Statoil Fuel & Retail Lietuva” (80,268 mln LTL) oraz operator sieci handlu detalicznego „Maxima LT” (60,837 mln LTL). (*Verslo žinios*, 24.04.2013)

Lepsza sytuacja z deficytem

Deficyt fiskalny w 2012 r. wyniósł 3,2 % PKB. W ciągu roku deficyt zmniejszył się o 2,3 pkt. procentowego, gdyż w 2011 r. stanowił 5,5 % PKB. Deficyt budżetowy jest jednym z kryteriów Maastricht, które powinny spełnić kraje aspirujące do wprowadzenia euro. Zgodnie z wymogami wskaźnik ten nie może przekroczyć poziomu 3 % PKB. (*Lietuvos rytas*, 20.04.2013)

Ryzyko bankructwa - oddalający się miraż

Litwa opuszcza klub najbardziej ryzykownych krajów i powoli staje się jednym z krajów, który może się pochwalić niskim prawdopodobieństwem bankructwa. Według sprawozdania z I kw. 2013 r. spółki CMA, ryzyko bankructwa Litwy w ciągu 5 najbliższych lat wynosi 8,3 %. W analogicznym okresie poprzedniego roku było prawie dwukrotnie wyższe i wynosiło 15,5 %, natomiast w II kw. 2009 r. osiągnęło najwyższy poziom - 31 %. Wówczas Litwa znalazła się w dziesiątce najbardziej ryzykownych krajów. Wśród 69 krajów (uplasowanych od najbardziej do najmniej ryzykownych) Litwa zajęła 38 miejsce. Dla porównania, ryzyko bankructwa Łotwy wynosi 8,6 % (35 pozycja), Estonii - 4,5 % (57 miejsce), Rosji - 11,1 %, Polski - 6,9 %. Ryzyko bankructwa (ang. *cumulative probability default, CPD*) jest pochodnym wskaźnikiem finansowym, obliczanym na podstawie ceny ubezpieczenia od bankructwa kraju (ang. *credit default swap, CDS*), która jest aktualna przy nabyciu papierów wartościowych konkretnego kraju. Za bankructwo lub niewypłacalność uważa się sytuację, gdy kraj nie jest w stanie spełnić w terminie swe finansowe zobowiązania, np. wykupić w ustalonym dniu obligacje lub wypłacić za nie odsetki. W opinii Gitanasa Nausėdy, doradcy prezydenta SEB banku, wiarygodność kredytową Litwy poprawia szereg warunków. Po pierwsze, gospodarki krajów bałtyckich recesję mają już za sobą i rozwijają się trzeci rok z kolei, czego nie da się powiedzieć o państwach strefy euro. Po drugie, litewska polityka finansów publicznych nadal jest nastawiona na zmniejszenie wydatków, a z tego powodu automatycznie zmniejsza się deficyt budżetowy. Litwie udało się ustabilizować wzrost wskaźnika długu do PKB. Chociaż stosunek ten pozostaje w miarę wysoki, jednak jego wzrost udało się zatrzymać. Za najbardziej bezpieczne uważa się kraje skandynawskie. Ryzyko bankructwa Norwegii wynosi 1,9 %, Szwecji - 2 %, Finlandii - 2,9 %, Danii - 3,3 %. Dalej uplasowały się USA - 3,3 %, Szwajcarii - 3,6 %. Za najbardziej niebezpieczne kraje uznano Argentynę, Cypr i Pakistan - odpowiednio 84,5 %, 70 % oraz 49,9 %. (*Verslo žinios*, 18.04.2013)

Eksport pozostaje siłą napędową

Według prognoz instytucji „Enterprise Lithuania” (EL), wzrost eksportu towarów litewskiego pochodzenia, z wyjątkiem eksportu produkcji „Orlen Lietuva”, w bieżącym roku wyniesie 4,1 %, natomiast w 2014 r. – 4,7 %. EL przedstawiła nowy model prognozowania eksportu, który pozwoli na bardziej dokładne przewidywania perspektyw eksportu. Planuje się, że prognozy będą odnawiane co kwartał. Szacuje się, że wzrost ogólnej wartości eksportu przez najbliższe dwa lata wyniesie około 10 %. Wg analityka EL Vadimasa Ivanovasa, w przyszłej perspektywie ceny litewskiej produkcji osiągną światowy poziom, dlatego litewskie przedsiębiorstwa utracą konkurencyjną przewagę. W jego opinii, w celu dalszego zwiększania eksportu, Litwa powinna inwestować w zwiększenie mocy produkcyjnych. Natomiast najbardziej skutecznym sposobem jest wspieranie inwestycji, innowacji i optymalizacja procesów produkcyjnych. Justas Jurevičius, ekonomista Departamentu Makroekonomii i Prognoz Banku Litwy zauważył, że w strukturze eksportu Litwy dominują produkty o małej wartości dodanej. „O naszym sukcesie zadecydowały problemy innych krajów, np. sprzedaż produktów rolnych stymulowały susze w USA” – stwierdził ekonomista banku centralnego. W jego opinii nadszedł czas na specjalizację. Jednak jak zaznaczył Aleksandras Izgorodinas, analityk Litewskiej Konfederacji Przemysłowców, wzrost eksportu w pierwszych dwóch miesiącach, nie uwzględniając eksportu produktów naftowych, jest większy niż w poprzednim roku. W styczniu i lutym br. eksport do krajów UE zwiększył się o 9 %, a do krajów WNP – o 26 % przy odpowiednio 8 % i 24 % w analogicznym okresie poprzedniego roku. Analityk także zauważył, że eksport pozostaje jedyną częścią składową PKB, która w bieżącym roku przewyższa poziom przedkryzysowy i bezpośrednio wpływa na ożywienie popytu gospodarstw domowych oraz spadek bezrobocia. (*Verslo žinios*, 18.04.2013)

Prognoza MFW

Analitycy Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) szacują, że wzrost PKB Litwy w bieżącym roku wyniesie 3 %, natomiast w następnym – 3,3 %. Takie dane przedstawiono w najnowszym przeglądzie światowej gospodarki „World Economic Outlook”. Szacuje się, że średnioroczna stopa inflacji w bieżącym roku wyniesie 2,1 %, natomiast w następnym zwiększy się do 2,5 %. Deficyt na rachunku bieżącym w bieżącym roku ma wynieść 1,3 %, a następnym roku – 1,7 %. Stopa bezrobocia w roku bieżącym ma stanowić 12 %, a w następnym – 11 %. (*Verslo žinios*, 17.04.2013)

Inwestorzy rozdali nagrody

Zrzeszenie „Investor’s Forum” zorganizowało tradycyjną już ceremonię nagrodzenia najlepszych spółek. W kategorii „Inwestor roku” zwyciężyła spółka „Amilina”. Producent skrobi został doceniony za rozpoczęty w 2012 r. projekt inwestycyjny, który umożliwił dwukrotnie zwiększyć zdolności produkcyjne spółki oraz rozpocząć produkcję nowych produktów. W 2012 r. „Amilina” zainwestowała w produkcję 98,5 mln LTL, natomiast w 2013 r. wartość inwestycji zwiększyła się do 200 mln LTL. Tytuł „Odpowiedzialnej spółki” otrzymał „Danske Bank”. Bank doceniono za prowadzoną działalność edukacyjną, a szczególnie za projekt kształcenia finansowego młodzieży. Doceniono także polityków. W kategorii „Decyzja roku w zakresie poprawy otoczenia biznesowego” nagrodę otrzymał były minister sprawiedliwości Remigijus Šimašius. Został on doceniony za reformę instytucji nadzorujących biznes. (*Lietuvos rytas*, 13.04.2013)

Mniejszy deficyt handlowy

Wartość eksportu Litwy w styczniu i lutym bieżącego roku wyniosła 13,2 mld LTL, natomiast importu – 14,496 mld LTL. Jest to odpowiednio o 16 % i 9,1 % więcej niż w identycznym okresie poprzedniego roku. Deficyt handlu zagranicznego po pierwszych 2 miesiącach bieżącego roku wynosił 1,296 mld LTL i był o 32,1 % mniejszy niż przed rokiem. (*Lietuvos rytas*, 10.04.2013)

Ponad 12 % osób bez pracy

Na początku kwietnia br. oficjalna stopa bezrobocia wynosiła 12,4 %, tyle samo co na początku marca. Litewska Giełda Pracy poinformowała, że 1 kwietnia br. było zarejestrowanych 230,3 tys. osób. Na początku kwietnia najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych było w rejonach: Ignaliny – 21 %, Olity (lit. Alytus) – 20,7 % oraz Jeziorosów (lit. Zarasai). Najmniej bezrobotnych zarejestrowano w rejonach: Neringi – 7,3 %, Trok (lit. Trakai) – 8,9 % oraz rejonie Kłajpedzkim – 9,2 %. Wśród dużych miast najmniej bezrobotnych było w Wilnie – 9 %, Kłajpedzie – 9,3 % oraz Szawlach – 9,4 %, a najwięcej bezrobotnych zarejestrowano w Poniewieżu – 12,8 %. (*Lietuvos žinios*, 08.04.2013)

Ministerstwo wierzy we wzrost gospodarczy

Analitycy Ministerstwa Finansów szacują, że wzrost PKB w bieżącym roku powinien wynieść 3 %, natomiast w 2014 r. – 3,4 %. „Chociaż perspektywy wzrostu gospodarki UE są na razie nieokreślone, jednak polityka gospodarcza realizowana przez Europejski Bank Centralny oraz państwa członkowskie UE pozwala spodziewać się, że w okresie 2013 – 2016 nadal będą się formowały warunki sprzyjające dla wzrostu litewskiej gospodarki. Dlatego Ministerstwo Finansów nie zmienia scenariusza rozwoju gospodarczego Litwy, który został ogłoszony jesienią poprzedniego roku.” – stwierdzono w ogłoszonej najnowszej projekcji wskaźników gospodarczych Litwy. Analitycy szacują, że średnioroczna stopa inflacji w 2013 r. i 2014 r. wyniesie odpowiednio 2,4 % oraz 2,8 %. (*Lietuvos žinios*, 06.04.2013)

Deficyt zniknie?

Planuje się, że deficyt finansów publicznych państwa w bieżącym roku nie przekroczy poziomu 2,5 % PKB, a następnie z każdym rokiem będzie się zmniejszał o 1 pkt. procentowy. W 2014 r. deficyt fiskalny planuje się zmniejszyć do 1,5 % PKB, w 2015 r. – do 0,5 % PKB, natomiast w 2016 r. finanse publiczne mają zanotować nadwyżkę w wysokości 0,5 % PKB. Przewiduje to odnowiony litewski projekt programu konwergencji z 2013 r., który Ministerstwo Finansów ma zamiar przedstawić pod obrady rządu. (*Lietuvos rytas*, 04.04.2013)

Przychylna prognoza

Według analityków Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW), poziom bezrobocia, który w poprzednim roku na Litwie wyniósł 13,2 %, w bieżącym roku zmniejszy się do 12 %, natomiast w 2014 r. zmniejszy się do 11 %. Średnie wynagrodzenie, które w poprzednim roku zwiększyło się o 3,7 %, w bieżącym roku zwiększy się o 4,8 %, a w następnym roku – o 5,2 %. W opinii ekspertów MFW powinna wzrosnąć także wydajność pracy na Litwie. W poprzednim roku wzrost ten wyniósł 1,8 %, natomiast w 2013 r. i w 2014 r. wzrost ten ma wynieść odpowiednio 2,1 % oraz 2,6 %. W okresie 2015 – 2018 analitycy MFW prognozują dla Litwy bezrobocie na poziomie 10 %. (*Lietuvos rytas*, 30.03.2013)

Nie wszystkie wpływy podatkowe zgodnie z planem

Do budżetu państwa w ciągu stycznia i lutego wpłynęło 2,767 mld LTL przychodów. Jest to o 22 mln lub o 0,8 % mniej, niż zakładano. Wpływy z tytułu podatku VAT wyniosły 1,712 mld LTL, czyli o 74,4 mln LTL mniej niż zakładano w planie, wpływy z akcyzy wyniosły 486,5 mln LTL (o 4,9 mln LTL mniej niż planowano), wpływy z tytułu podatku PIT wyniosły 552,2 mln LTL (o 4,3 mln LTL więcej niż zakładano). (*Verslo žinios*, 26.03.2013)

Trzecie miejsce Litwy

Według danych Eurostatu, Litwa pod względem wzrostu eksportu w 2012 r. wśród 27 państw członkowskich zajęła trzecią pozycję, natomiast pod względem wzrostu importu – drugą. W poprzednim roku litewski eksport zwiększył się o 14 % i pod względem tego wskaźnika Litwa okazała się gorsza tylko od Grecji i Łotwy, których eksport zwiększył się odpowiednio o 17 % i 16 %. Wartość eksportu Litwy w 2012 r. wyniosła 23,1 mld EUR i była nieco mniejsza niż eksport Grecji (26,7 mld EUR). Wartość eksportu Łotwy wyniosła 10,9 mld EUR, natomiast eksport Estonii zwiększył się o 5 % i wyniósł 12,6 mld EUR. Pod względem wzrostu importu – o 10 % do poziomu 25,1 mld EUR – Litwa uplasowała się na drugim miejscu za Łotwą, której import zwiększył się o 13 %. Import Estonii zwiększył się o 9 %. (*Lietuvos rytas*, 19.03.2013)

Spółki zarobiły więcej

Według danych Departamentu Statystyki, spółki na Litwie w 2012 r. zarobiły 9,4 mld LTL. Jest to o 12,6 % więcej niż w 2011 r. Przychody spółek w poprzednim roku wyniosły 217,7 mld LTL i w porównaniu z 2011 r. zwiększyły się o 15,5 %. W IV kwartale 2012 r. przychody spółek wyniosły 59,9 mld LTL czyli o 18,7 % więcej niż w IV kwartale 2011 r. oraz o 3,7 % więcej niż w III kwartale 2012 r. Zysk spółek w IV kwartale 2012 r. wyniósł 1,9 mld LTL i był o 48,8 % wyższy niż w identycznym okresie 2011 r., jednak o 21,3 % niższy w porównaniu z III kwartałem 2012 r. Średnia rentowność spółek w IV kwartale poprzedniego roku wyniosła 3,2 % i w porównaniu z III kwartałem 2012 r. była o 1 pkt procentowy mniejsza. Największy zysk w ostatnim kwartale 2012 r. odnotowały spółki handlu hurtowego i detalicznego – odpowiednio 440,2 mln LTL i 159,8 mln LTL. (*Lietuvos rytas*, 16.03.2013)

Jedna trzecia mieszkańców zagrożona ubóstwem

Pod względem liczby mieszkańców, którym grozi ubóstwo lub wykluczenie społeczne, Litwa należy do najgorzej wyglądających krajów UE. Według danych Eurostatu, w 2011 r. 33,4 % mieszkańców Litwy było zagrożonych ubóstwem. Był to jeden z największych wskaźników w Europie. Więcej takich osób było tylko w Bułgarii (49,1 %), Rumunii i na Łotwie (po 40 %). Nieco mniej niż na Litwie osób zagrożonych ubóstwem było w Grecji i na Węgrzech (po 31 %). W Estonii ten wskaźnik wyniósł 23,1 %, a średnia w UE wynosiła 23,4 %. Najlepiej pod tym względem wyglądały Czechy (15,3 %), Holandia (15,7 %) oraz Szwecja (16,1 %). Zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym na Litwie w porównaniu z 2010 r. zwiększyło się o 0,4 pkt. procentowego. Granica ryzyka ubóstwa na Litwie w 2011 r. wynosiła 691 LTL miesięcznie na jedną osobę lub 1452 LTL miesięcznie na rodzinę składającą się z dwóch osób dorosłych oraz dwojga dzieci w wieku do 14 lat. (*Lietuvos žinios*, 13.03.2013)

Czy będzie referendum w sprawie euro?

Premier Algirdas Butkevičius podczas posiedzenia klubu parlamentarnego opozycyjnej partii konserwatystów zaznaczył, że jednym z najważniejszych celów rządu jest wprowadzenie na Litwie euro w 2015 r. Premier zwrócił się do opozycji, by pomógł rządowi „wykonać pewną pracę wyjaśniającą dla społeczeństwa w zakresie euro”. Przedstawiciele konserwatystów oświadczyli, że popierają cel wprowadzenia euro w 2015 r., jednak zapytali także, czy sama koalicja rządząca porozumie się w tej sprawie, gdyż jedna z partii wchodzących w skład koalicji – „Porządek i Sprawiedliwość” – ciągle powtarza, że będzie dążyła do zorganizowania referendum w tej sprawie. „Żadne referendum nie jest potrzebne, gdyż faktycznie zobowiązaliśmy się wobec UE, że wprowadzimy euro, gdy spełnimy wymagania. A polityczne oświadczenia były i będą, szczególnie przed wyborami. Sądzę, że wspólnym wysiłkiem przekonamy wątpiących polityków, że referendum nie jest potrzebne. I nie będzie go.” – powiedział premier. Prawnicy zwracają uwagę, że obowiązująca od maja 2004 r. umowa akcesyjna Litwy z UE rzeczywiście przewiduje, iż Litwa powinna wprowadzić euro. W opinii Banku Litwy umowa akcesyjna została zaakceptowana w drodze referendum w 2003 r., dlatego nie ma potrzeby ponownie go organizować. „Litwa nie może nie wprowadzić euro, gdyż wstępując do UE zobowiązała się do wprowadzenia wspólnej waluty. Obecnie wobec Litwy, jak i innych nowych krajów członkowskich, stosuje się wyjątek pozwalający stosować walutę narodową do momentu spełnienia kryteriów konwergencji.” – stwierdzono w oświadczeniu Banku Litwy. Jednak partia „Porządek i Sprawiedliwość” nie rezygnuje z dążeń do zorganizowania referendum. Lider partii Rolandas Paksas stwierdził, że zgodnie z Konstytucją, najważniejsze kwestie dotyczące funkcjonowania państwa naród powinien rozwiązywać poprzez referendum. Rezygnacja z waluty narodowej i wprowadzenie wspólnej waluty europejskiej jest właśnie jedną z takich kwestii, dlatego konieczne jest zapytać społeczeństwo o zdanie. R. Paksas nie zgadza się, że ta kwestia została przesądzona w referendum dot. wstąpienia do UE. Badania opinii publicznej pokazują, że większość mieszkańców chce referendum w sprawie wstąpienia do strefy euro, jednak w jego trakcie opowiedziałaby się przeciw. Wg danych sondażu spółki „Vilmorus”, przeprowadzonego w lutym br., 55 % respondentów opowiedziało się za referendum w sprawie euro, 26 % było przeciwnych, a 19 % nie miało w tej kwestii swego zdania. Wg danych badania przeprowadzonego w styczniu br. przez spółkę „Baltijos tyrimai” tylko 32 % respondentów zagłosowałoby za wprowadzeniem euro, 57 % opowiedziało się przeciw, natomiast 11 % nie odpowiedziało bądź nie miało zdania. Jeden z socjologów zauważył, że tylko około 20 % respondentów opowiada się kategorycznie przeciwko euro. Reszta sceptyków przekonuje, że euro może zostać wprowadzone później – „gdy poprawi się jakość życia na Litwie, ustabilizują się ceny, wzrosną wynagrodzenia i gdy będą znane perspektywy strefy euro”. (*Verslo žinios*, 13.03.2013)

Prognozy banku centralnego

Bank Litwy prognozuje, że litewski PKB w bieżącym roku wzrośnie o 3,1 %. Jednak w obliczu rosnącego zapotrzebowania przemysłu na inwestycje oraz dalszego wzrostu eksportu w 2014 r. PKB powinien zwiększyć się o 3,8 %. Wg analityków banku centralnego dalszego wzrostu eksportu w bieżącym roku wyniesie 5,8 %, natomiast w 2014 r. – 6 %. Wzrost importu wyniesie odpowiednio 6,1 % i 6,5 %. Także analitycy banku do 2,4 % zmniejszyli prognozę średniej rocznej stopy inflacji w 2013 r. (*Lietuvos rytas*, 22.02.2013)

Mniejsze bezrobocie

Departament Statystyki poinformował, że poziom bezrobocia w ciągu 2012 r. zmniejszył się o 2,1 pkt. procentowego i wyniósł 13,2 %. W kraju było 195,2 tys. bezrobotnych osób, czyli o 30,9 tys. mniej niż w 2011 r. Poziom bezrobocia wśród mężczyzn w 2012 r. wyniósł 15,1 %, natomiast wśród kobiet – 11,5 %.

(Respublika, 18.02.2013)

Powrót inflacji

W styczniu br. na Litwie odnotowano miesięczną stopę inflacji na poziomie 0,2 %. Dotychczas przez 3 miesiące z rządu notowano deflację. Roczna stopa inflacji w styczniu wyniosła 2,6 % i była o 0,8 pkt. procentowego niższa niż przed rokiem. Natomiast średnioroczna stopa inflacji w styczniu wyniosła 3 % i w porównaniu ze styczniem poprzedniego roku była o 1,2 pkt. procentowego niższa. (*Lietuvos žinios*, 15.02.2013)

Departament Statystyki zbadał strukturę wydatków

Mieszkańcy Litwy ponad połowę swych wydatków konsumpcyjnych wydają na żywność, utrzymanie mieszkania oraz transport. Na te trzy podstawowe kategorie przypada 53,3 % wydatków mieszkańców Litwy. Przed kryzysem w 2008 r. na te cele przypadało 49,6 % wydatków. W Estonii na te kategorie konsumenci wydają 55,4 %, natomiast na Łotwie – 54,9 % wydatków. Tylko na artykuły żywnościowe mieszkańcy Litwy wydają 26 % swych dochodów. Udział wydatków na żywność w czasach kryzysu zwiększył się. Dla porównania, przed 15 laty na żywność konsumenci przeznaczali do 48 % dochodów. Jednak pod tym względem Litwa znacznie się różni od krajów Europy Zach. Dla przykładu, Brytyjczycy na żywność przeznaczają 11 % dochodów, Niemcy – 12 %, Irlandczycy – 13 %, Francuzi – około 16 %, Polacy – około 21 %. Pod względem wydatków na żywność Litwa wyprzedza także Estończyków i Łotyszy, którzy na ten cel przeznaczają odpowiednio 24,3 % oraz 23,7 %. Natomiast wydatki mieszkańców Europy Zach. na utrzymanie mieszkania są na podobnym poziomie jak i w Litwie lub nawet je przewyższają. Litewscy konsumenci na opłaty komunalne przeznaczają około 14 %, natomiast w Niemczech na ten cel przeznaczają się 24 % dochodów, we Francji – około 16 %, w Wielkiej Brytanii – około 14 %, w Irlandii – około 13 %. W celu ustalenia struktury wydatków konsumentów i obserwowania cen ogółem bada się około 900 pozycji towarów i usług. Ich lista jest stale aktualizowana, gdyż popyt na jedne towary i usługi zmniejsza się lub wcale znikają one z rynku, natomiast na inne – szybko rośnie. Informacje o cenach towarów i usług konsumpcyjnych są gromadzone w około 3900 przedsiębiorstwach handlowych i usługowych. (*Verslo žinios*, 15.02.2013)

MFW proponuje, rząd myśli

Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) zwraca uwagę, że na Litwie zbyt mała część PKB jest redystrybuowana poprzez budżet. Rząd zamierza poprawić sytuację, jednak na razie jeszcze nie wie jak. Kolejna misja MFW zakończyła swe prace. Kierownik misji Julie Kozack, przedstawicielka Europejskiego Departamentu MFW, po spotkaniu z premierem Algirdasem Butkevičiusem przyznała, że od czasu kryzysu 2008 – 2009 Litwa osiągnęła wiele, szczególnie w zakresie konsolidacji finansów publicznych – spada inflacja i bezrobocie, podjęto bardziej restrykcyjne działania w nadzorze nad systemem bankowym, rośnie eksport i konkurencyjność kraju. „Konieczne jest podjęcie działań, by dalej zmniejszało się bezrobocie. W tym celu trzeba tworzyć nowe miejsca pracy, wspierać przedsiębiorczość” – powiedziała J. Kozack. Wśród sposobów wsparcia przedsiębiorczości wymienia przyciąganie inwestycji oraz bardziej aktywne kredytowanie. Jednak w ramach akcji kredytowej należy zachować się rozsądnie, by „nie powtórzyły się nieuzasadnione rodmuchanie gospodarki”. J. Kozack podkreśliła, że na Litwie konieczne jest poprawianie otoczenia biznesowego i inwestycyjnego. W tym celu trzeba przeanalizować pewne zasady administrowania biznesem, szczególnie proces planowania terytorialnego. Premier A. Butkevičius odpowiedział, że obecnie Ministerstwo Środowiska przygotowuje całkowicie nowy projekt ustawy o planowaniu terytorialnym, który w marcu powinien trafić pod obrady Sejmu. Po spotkaniu z premierem przedstawicielka MFW nie zgłosiła uwag wobec systemu podatkowego, tylko podkreśliła, że trzeba dalej utrzymywać dyscyplinę fiskalną, unikać populistycznych decyzji, które mogą zwiększyć deficyt budżetowy i inflację. Z drugiej strony J. Kozack wspomniała, że stosunek gromadzonych na Litwie przychodów budżetowych do PKB jest najniższy w UE, dlatego dodała, że „jest przestrzeń do zwiększenia przychodów”. Po spotkaniu z Broniusem Bradauskasem, przewodniczącym sejmowego Komitetu Budżetu i Finansów, przedstawicielka MFW zaznaczyła, że Litwa może w większym stopniu opodatkować kapitał. Jednak B. Bradauskas sceptycznie ocenił tę propozycję, gdyż stwierdził, że w takim przypadku litewski biznes stanie się niekonkurencyjny. Premier wspomniał, że decyzja o możliwych zmianach w systemie podatkowym zapadnie po tym, gdy swe wnioski przedstawi powołana przez rząd grupa ekspertów. A. Butkevičius zgodził się, że problem stosunku przychodów do budżetu z PKB trzeba rozwiązać: „To nie tylko wyzwanie w zakresie podatków, ale też konieczność bardziej aktywnie walczyć z szarą strefą”. (*Verslo žinios*, 12.03.2013)

Więcej pieniędzy z UE

W zatwierdzonym na szczycie przywódców UE projekcie budżetu UE na okres 2014 – 2020 Litwie udało się wynegocjować o 4 mld EUR więcej niż w przypadku budżetu na okres 2007 – 2013. Ogólna wartość pakietu finansowego UE dla Litwy zwiększa się o prawie 10 % i wyniesie 44,5 mld LTL. Szacując w cenach bieżących Litwa otrzyma ponad 25 mld LTL wsparcia strukturalnego. Wsparcie dla rolnictwa wyniesie 17,2 mld LTL. Dopłaty bezpośrednie dla litewskich rolników zwiększą się o 70 % i do 2020 r. osiągną poziom 196 EUR/ha. Litwie także udało się osiągnąć, by nie zostały ograniczone terminy dofinansowania procesu zamknięcia Elektrowni Atomowej w Ignalinie (EAI). Finansowanie zamknięcia EAI będzie odbywało się zgodnie z tym, jak to zostało określone w umowie akcesyjnej Litwy do UE. W cenach bieżących w okresie 2014 – 2020 na zamknięcie EAI Litwa otrzyma 1,5 mld LTL (450 mln EUR), poza tym do tego dojdzie 300 mln EUR niewykorzystanych w ramach budżetu z okresu 2007 – 2013. W ten sposób w ciągu najbliższych 7 lat Litwa na zamknięcie EAI będzie mogła wykorzystać 750 mln EUR. W najnowszym budżecie UE zaplanowano także nowy punkt – narzędzie dla europejskich sieci infrastrukturalnych. Z tych środków będą finansowane projekty transportowe, energetyczne i telekomunikacyjne. W ramach tego narzędzia Litwa może otrzymać 29 mld EUR. Jest to możliwość dla Litwy na otrzymanie finansowania dla ważnych projektów energetycznych – połączeń gazowych i energetycznych. (*Verslo žinios*, 11.02.2013)

Rosja największym partnerem handlowym

Według danych Departamentu Statystyki, wartość eksportu Litwy w 2012 r. wyniosła 79,7 mld LTL i była o 14,5 % większa niż przed rokiem. Wartość importu wzrosła o 9,9 % i w 2012 r. wyniosła 86,6 mld LTL. Największymi partnerami Litwy w eksporcie były: Rosja – 15,037 mld LTL (18,9 % ogólnej wartości eksportu), Łotwa – 8,668 mld LTL (10,9 %), Estonia – 6,231 mld LTL (7,8 %), Niemcy – 6,197 mld LTL (7,8 %), Wielka Brytania – 4,984 mld LTL (6,3 %) oraz Polska 4,815 mld LTL (6 %). Eksport do Rosji w ciągu 2012 r. zwiększył się o 30,4 %, na Łotwę – o 21,8 %, do Estonii – 34,9 %, do Wielkiej Brytanii – o 79,9 %, natomiast do Niemiec zmniejszył się o 3,4 %, natomiast w przypadku Polski pozostał prawie bez zmian (spadek o 0,37 %). W imporcie najważniejszymi partnerami Litwy w 2012 r. były: Rosja – 27,917 mld LTL (32,2 % ogólnej wartości importu), Niemcy – 8,459 mld LTL (9,8 %) oraz Polska – 8,415 mld LTL (9,7 %). (*Verslo žinios*,

11.02.2013, portal www.stat.gov.lt

Ofiary kryzysu

Według danych Eurostatu, najbardziej na skutek kryzysu wśród państw UE ucierpiały gospodarstwa domowe państw bałtyckich i Grecji. W największym stopniu w okresie 2008 – 2011 skurczyły się wydatki gospodarstw domowych na Litwie – o 15,5 %. Następnie uplasowały się Grecja (spadek o 15,3 %), Łotwa (15,3 %) oraz Estonia (12,6 %). Litewskie gospodarstwa domowe wyróżniły się dużym spadkiem wydatków na towary i usługi (spadek o 27,7 %), usługi transportowe (26 %) oraz żywność (21,6 %). Jednak w tym okresie wzrosły wydatki na usługi telekomunikacyjne (o 47 %) oraz edukację (24,6 %). Wg statystyków, sytuacja w państwach bałtyckich i innych krajach UE w 2011 r. uległa poprawie, jednak w Grecji nadal trwa spadek. (*Lietuvos rytas*, 07.02.2013)

„Orlen Lietuva” największym płatnikiem podatków

Podobnie jak przed rokiem, na czele listy największych płatników podatków uplasowali się producenci i sprzedawcy towarów akcyzowych – paliw, napojów alkoholowych oraz wyrobów tytoniowych. Tuż za nimi plasują się energetycy oraz duże spółki handlu detalicznego. Sto największych płatników podatków w 2012 r. ogółem wpłaciło do budżetu 8,415 mld LTL. Jest to 0,8 mld LTL więcej niż w 2011 r. Wielkich zmian na czele listy największych płatników nie było. Na pierwszej pozycji nadal pozostała spółka „Orlen Lietuva”, która w poprzednim roku z tytułu podatków zapłaciła 1,338 mld LTL. Na drugiej pozycji uplasował się producent wyrobów tytoniowych UAB „Philip Morris Lietuva” (525,981 mln LTL), a na trzeciej pozycji – handlująca wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi spółka UAB „Mineraliniai vandenys” (470,491 mln LTL). Za pierwszą trójką uplasowały się kolejno: transportująca i dystrybuująca gaz spółka AB „Lietuvos dujos” (397,967 mln LTL); operator sieci stacji paliwowych „Statoil Fuel & Retail Lietuva” (386,44 mln LTL); spółka UAB „Maxima LT” (280,446 mln LTL). W pierwszej dziesiątce największych płatników są również: operator sieci stacji paliwowych UAB „Lukoil Baltija”, operator terminalu paliwowego UAB „Ave - Matrox” oraz producent napojów alkoholowych AB „Stumbras”. Nowością w pierwszej dziesiątce była sklasyfikowana na siódmej pozycji spółka UAB „Visagino atominė elektrinė” (275,104 mln LTL). Jednak znalazła się tu wskutek decyzji rządu – w wyniku utworzenia spółki, która kontroluje państwowe przedsiębiorstwa produkujące, handlujące i dystrybuujące energię elektryczną. (*Verslo žinios*, 29.01.2013)

Euro w 2015 r.?

Premier Algirdas Butkevičius po naradzie z prezesem banku centralnego Vitasem Vasiliauskasem ogłosił, że Litwa będzie starała się wprowadzić euro w 2015 r. „Dyskusja była rzeczowa i uzgodniliśmy, że będziemy dążyli do realizacji ambitnego planu – dołączenia do strefy euro w 2015 r. Uzgodniliśmy, że w najbliższym czasie rząd uchwali rozporządzenie w sprawie utworzenia specjalnej komisji” – powiedział premier. Zarówno premier, jak i prezes banku centralnego stwierdzili, że euro będzie wprowadzane bez stosowania sztucznych narzędzi, jak np. regulowanie stawki podatku VAT, by łatwiej było spełnić kryteria z Maastricht. „Nie należałoby mówić o jakichś specjalnych instrumentach. Wiarygodne, solidne wejście do strefy euro jest tym, do czego dążymy. Przypomnijmy, że już w 2006 r. nieudanie staraliśmy się o wejście do strefy euro i na pewno nie chcielibyśmy tego powtórzyć.” – powiedział V. Vasiliauskas. Wg ministra finansów Rimantasa Šadžiusa Litwa może spełnić kryteria Maastricht, jeżeli zostanie opanowana inflacja oraz szara strefa. Jednak entuzjazm premiera i prezesa banku centralnego ostudziła prezydent Dalia Grybauskaitė, która stwierdziła, że brakuje konkretnego planu działań, który pomógłby Litwie należycie przygotować się do wprowadzenia euro. „Proces przygotowania do wprowadzenia euro jest bardzo skomplikowany. Trwa przynajmniej dwa – dwa i pół roku. Konieczne jest, by wszystkie struktury władzy – parlament, prezydent, partie i in. – porozumiały się i ustaliły plan działań. Na razie ani planu, ani czasu nie widzę i nie słyszę.” – stwierdziła prezydent Litwy. (*Lietuvos rytas*, 26.01.2013)

TOP 500 spółek na Litwie

Na podstawie danych Departamentu Statystyki ogłoszono listę TOP 500 spółek na Litwie, którą ułożono w oparciu o wielkość przychodów za I – III kwartały 2012 r. Przychody wszystkich spółek (z wyjątkiem sektora finansowego), w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r., zwiększyły się o 14,4 %. Szybciej niż w przypadku rynku przychody rosły w branży energetycznej (31 %), transportu (25 %), turystyki (21 %), oraz handlu (20 %). Przychody przedsiębiorstw z branży przemysłu przetwórczego zwiększyły się o 6,6 %. Średnia rentowność przedsiębiorstw w I – III kwartałach 2012 r. wyniosła 4,77 % i była niższa niż przed rokiem, gdy wynosiła 5,14 %. Większe zyski odnotowały przedsiębiorstwa zorientowane na wewnętrzny rynek – handel hurtowy i detaliczny, branża nieruchomości, natomiast w dół wskaźniki rentowności pociągnęli eksporterzy. „Eksportujące przedsiębiorstwa z branży przemysłu przetwórczego zacięte konkurują na międzynarodowych rynkach o jak największy udział, dlatego starają się zmniejszyć zarówno koszty, jak i ceny. To negatywnie odbija się na ich wskaźnikach rentowności i średnich wynagrodzeniach” – stwierdził Gitanas Nausėda, doradca prezesa banku SEB. Na czele listy TOP 500 uplasowała się należąca do polskiego koncernu PKN Orlen spółka „Orlen Lietuva”, której przychody w omawianym okresie wzrosły o 3 % i wyniosły 15,34 mld LTL. Zysk w ciągu trzech kwartałów poprzedniego roku zwiększył się trzykrotnie i wyniósł 150 mln LTL. Za spółką „Orlen Lietuva” na „podium” uplasowały się grupa „Vilniaus prekyba” (handel hurtowy) oraz koncern „Achemos grupė”. Pierwszą dziesiątkę największych spółek w dalszej kolejności uzupełniły: „Maxima LT” (handel hurtowy i detaliczny), „Lukoil Baltija” (sieć stacji paliwowych), „Achema” (produkcja nawozów azotowych), „Palink” (sieć handlu detalicznego IKI), grupa „Lesto” (dostawy i dystrybucja energii elektrycznej), grupa „Sanitex” (handel hurtowy, logistyka), „Lietuvos dujos” (transportowanie, handel gazem). Z 500 największych spółek 382 odnotowały wzrost przychodów w omawianym okresie, jednak większość z nich jeszcze nie osiągnęła przedkryzysowego poziomu z 2008 r. Największy wzrost odnotowała spółka UAB „Enteco Baltic”, która handluje produktami energetycznymi. Przychody tej spółki w ciągu roku zwiększyły się o 303,11 %. Spółka ta uplasowała się na 60 pozycji. Natomiast największy awans – o 218 pozycji – odnotowała spółka „Tauraplantas”. Spółka ta została założona przez duńską spółkę „BACH Composite Industry a/s” i produkuje części do elektrowni wiatrowych, a największy wpływ na wzrost przychodów miały zamówienia spółki „Vestas Wind System a/s”. (*Verslo žinios*, 22.01.2013)

Plan przychodów budżetu zrealizowano

Przychody litewskiego budżetu narodowego w poprzednim roku wyniosły 21,209 mld LTL – o 0,6 % lub 136,6 mln LTL więcej niż planowano. W porównaniu z 2011 r. przychody budżetu były wyższe o 7,9 % lub 1,552 mld LTL. Wpływy z podatków wyniosły 15,76 mld LTL lub o 0,7 % (112,3 mln LTL) więcej niż planowano. Najwięcej zgromadzono z tytułu podatku VAT – 8,718 mld LTL lub o 2,4 % (211 mln LTL) mniej niż planowano. Wpływy z podatku akcyzowego wyniosły 3,341 mld LTL i były o 1,3 % (43 mln LTL) niższe od planowanych. Podatek CIT wniósł do budżetu 1,495 mld LTL lub o 21,8 % (268 mln LTL) więcej niż zakładano. (*Verslo žinios*,

18.01.2013)

Rośnie eksport usług

Według danych przedsiębiorstwa pożytku publicznego „Enterprise Lithuania”, w III kwartale poprzedniego roku wartość eksportu usług osiągnęła rekordowy poziom 4,4 mld LTL i w porównaniu z III kwartałem 2011 r. była większa o 27,8 %. Wzrost ogólnej wartości eksportu usług w ciągu 9 miesięcy poprzedniego roku wyniósł 22,7 % i był wyższy niż w przypadku eksportu towarów. Wskaźnik eksportu usług per capita na Litwie pozostawał nieco mniejszy niż na Łotwie i dwukrotnie mniejszy w porównaniu z Estonią, jednak pod względem rocznego wzrostu wartości eksportu usług Litwa wyprzedziła inne państwa bałtyckie. Wartość eksportu usług per capita w ciągu 9 miesięcy poprzedniego roku wyniosła na Litwie 1124 EUR i była o ¼ większa niż przed rokiem. Na Łotwie wskaźnik ten zwiększył się o 15 % i wyniósł 1283 EUR, natomiast w Estonii wzrósł o 10,2 % do poziomu 2367 EUR. Eksport usług w ciągu trzech kwartałów poprzedniego roku zwiększał się we wszystkich sektorach, jednak największy wzrost odnotowano w sektorze usług IT (o 100,5 %) oraz budownictwie (o 80 %). Jednak to nie wystarczyło na zmianę struktury eksportu. Znaczną część eksportu usług – 60 % - stanowią usługi transportowe. W omawianym okresie ich wartość wyniosła 7 mld LTL i była o 23,5 % większa w porównaniu z trzema kwartałami 2011 r. Nieco ponad 20 % eksportu usług stanowi turystyka przyjazdowa, a reszta usług razem stanowi 16 % ogólnej wartości eksportu. (*Verlso žinios, 17.01.2013*)

Różne prognozy

Według prognoz analityków Banku Światowego, wzrost PKB Litwy, który w poprzednim roku wyniósł 3,3 %, w bieżącym roku zwolni do 2,5 %, natomiast w 2014 r. wyniesie 3,5 %. Z kolei analitycy banku „Swedbank” szacują, że wzrost PKB Litwy w bieżącym oraz w 2014 r. wyniesie po 4 %. (*Lietuvos rytas, 17.01.2013*)

Z nowego podatku – nici

Przed rokiem rząd postanowił opodatkować drogie nieruchomości, jednak zebrał z tego tytułu pięciokrotnie mniej podatków niż planował. W grudniu 2011 r. rząd wprowadził podatek od nieruchomości, których wartość przekracza 1 mln LTL. Stawka podatku wynosi 1 %. Autorzy ustawy oszacowali, że roczne wpływy z tego podatku wyniosą 17 mln LTL. Jednak oczekiwania się nie sprawdziły i w poprzednim roku z tego tytułu wpłynęły tylko 3 mln LTL. Największa kwota, którą zapłacono w poprzednim roku za luksusową nieruchomość wyniosła 40 tys. LTL. Oznacza to, że mieszkaniec lub rodzina zadeklarowały nieruchomość, której wartość przekracza 5 mln LTL. Jednak rekord ten może zostać przekroczony, gdyż nie wszyscy mieszkańcy zadeklarowali swe luksusowe nieruchomości. Państwowa Inspekcja Podatkowa na razie otrzymała około 1100 deklaracji. Według oficjalnych danych, liczba potencjalnych płatników wynosi 2800, wśród nich około 1600 rodzin. Wg Inspekcji, spóźniającym się z zapłatą podatku zostaną naliczone odsetki karne – 0,03 % kwoty za każdy dzień zwłoki. Poza tym inspektorzy zamierzają wymierzyć kary za niezłożenie deklaracji w terminie. Część mieszkańców uniknęła tego podatku, gdyż w Centrum Rejestrów złożyli apelacje dot. ustalonej drogą masowej wyceny wartości nieruchomości. Ogółem mieszkańcy złożyli 183 odwołania. Część z nich została zaakceptowana i wartość nieruchomości uległa zmniejszeniu. Gdy podatek wchodził w życie, Centrum Rejestrów szacowało, że na Litwie jest 741 domów o wartości ponad 1 mln LTL. Krytycy tego podatku jeszcze przed rokiem uprzedzali, że państwo z tego podatku zgromadzi tyle, ile będzie kosztowało jego administrowanie. (*Lietuvos rytas, 05.01.2013*)

Mniejszy apetyt na dywidendę

Rząd planuje, że w bieżącym roku spółki skarbu państwa wpłacą w formie dywidendy 213,8 mln LTL. Jest to 2,8 razy mniej niż przed rokiem, gdy planowano pozyskać 589,358 mln LTL. Do budżetu jednak spółki przed rokiem wpłaciły nieco mniej – około 522 mln LTL. (*Lietuvos rytas, 05.01.2013*)

Większe podatki dla właścicieli zaniedbanych nieruchomości

Od 2013 r. właściciele zaniedbanych nieruchomości mogą zostać obłożeni podatkiem, którego stawka wyniesie do 3 % wartości nieruchomości. Konkretną wielkość stawki ustalą samorządy terytorialne. Wyższa stawka zaczyna obowiązywać od stycznia, jednak realnie właściciele podatek zapłacą w 2014 r. Standardowa stawka podatku od nieruchomości wynosi 0,3 – 1 %. (*Lietuvos žinios, 03.01.2013*)

Nowe ulgi podatku VAT

Z początkiem 2013 r. weszła w życie ulgowa stawka podatku VAT w wysokości 9 % na usługi transportowania pasażerów i bagażu na połączeniach regularnych, a także dla prasy i innych wydawnictw periodycznych, a także stawka 5 % na narzędzia pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych. Jak w poprzednich latach, obowiązuje ulgowa stawka VAT 9 % na ogrzewanie centralne oraz 5 % w przypadku leków refundowanych. Standardowa stawka VAT wynosi 21 % i została ustalona w 2009 r. (*Lietuvos žinios, 03.01.2013*)

Biznes prosi o ulgi

Nowy rząd będzie musiał powstrzymać ataki armii przedsiębiorców, którzy zamierzają prosić o ulgi w podatkach. Na razie rząd nie jest nastawiony na rozdzielanie takich ulg. Zarządcy hoteli nic nie wskórali u poprzedniego rządu, jednak na nowy spoglądają z nadzieją. Spodziewają się, że zostanie zmniejszona stawka podatku VAT na usługę zakwaterowania. Na taką samą ulgę mają nadzieje dostawcy i sprzedawcy świeżego i schłodzonego mięsa. Jednak rząd na razie niczego nie obiecuje i tłumaczy, że decyzje zapadną po dokonaniu obliczeń, z jakich źródeł można będzie pokryć mniejsze wpływy do budżetu. Sprzedawcy gazu LPG także sądzą, że najwyższy czas na obniżenie podatku akcyzowego dla tego rodzaju paliwa, gdyż w sąsiednich państwach jest ono znacznie tańsze niż na Litwie. Litwa pod względem wysokości akcyzy na gaz LPG jest na drugim miejscu w UE. Chociaż przedsiębiorcy nie zaproponowali konkretnej stawki akcyzy, jednak spodziewają się, że nowy rząd przynajmniej zacznie o tym dyskutować. Obowiązująca obecnie na Litwie stawka akcyzy jest prawie 2,5 razy wyższa od obowiązującej w UE minimalnej stawki. Obniżkę akcyzy popierało poprzednie kierownictwo Ministerstwa Łączności, jednak nie zgodziło się na to Ministerstwo Finansów. Akcyza na gaz LPG została zwiększona w końcu 2008 r. podczas tzw. „nocnej reformy podatkowej”. Wówczas obowiązująca w UE minimalna stawka w wysokości 432 LTL została zwiększona do 1050 LTL za 1000 m³ gazu. Także sprzedawcy benzyny zamierzają walczyć o obniżkę akcyzy. W poprzednim roku nie udało się im przekonać rządu, że w przypadku obniżki akcyzy budżet otrzyma więcej przychodów, a litr benzyny stanie o 0,30 LTL. Akcyza na benzynę również jest wyższa niż wymagane minimum unijne. „W takiej sytuacji budżet otrzymałby większe przychody, gdyż wzrosłaby sprzedaż. Mamy nadzieję, że nowe władze to zrozumieją.” – powiedział Lukas Vosylius, kierownik Litewskiego Zrzeszenia Przedsiębiorstw Handlujących Wyrobami Naftowymi. Była minister finansów nie raz wyrażała wątpliwości wobec takich stwierdzeń. (*Lietuvos rytas, 03.01.2013*)

Budżet ostatecznie zatwierdzony

Prezydent Dalia Grybauskaitė podpisała ustawę budżetową na 2013 r. Szacuje się, że deficyt finansów publicznych wyniesie 2,5 %. „Litwa nadal powinna utrzymywać dyscyplinę finansową i zapewnić stabilność kraju oraz wiarygodność na rynkach finansowych” – stwierdziła D. Grybauskaitė. Przychody budżetu bez wsparcia z UE powinny wynieść 18,2 mld LTL, natomiast z funduszami pomocowymi – 25,7 mld LTL. Deficyt budżetowy w 2013 r. ma wynieść 740 mln LTL lub 0,6 % PKB. (*Verslo žinios*, 28.12.2012)

Wynagrodzenie minimalne wzrosnie nie dla wszystkich?

Minimalne wynagrodzenie z początkiem następnego roku może wzrosnąć nie dla wszystkich. Ci pracodawcy, którzy udowodnią, iż zwiększenie minimalnego wynagrodzenia do 1000 LTL miesięcznie będzie nie do udźwignięcia dla ich przedsiębiorstwa, będą mogli nadal płacić minimalne wynagrodzenie w wysokości 850 LTL. Kompromis taki zgłosiła Rada Trójstronna, w skład której wchodzi przedstawiciele pracodawców, rządu i związków zawodowych. Nowy rząd propozycję tę ocenia przychylnie. Pracodawcy zamierzają skorzystać z tego wyjątku, jednak autorzy propozycji podkreślają, że trudno będzie udowodnić, iż nie ma możliwości zwiększyć minimalne wynagrodzenie. Ubiegający się o wyjątek będą musieli udowodnić iż to właśnie z powodu zwiększenia minimalnego wynagrodzenia, a nie innych przyczyn pogarsza się sytuacja przedsiębiorstwa. Poza tym Rada Trójstronna podkreśliła, że z tego wyjątku będą mogły skorzystać tylko małe i średnie przedsiębiorstwa. Jednak na razie jeszcze nie wiadomo, jak będzie stosowany ten wyjątek, w oparciu o jakie kryteria będą wybierani pracodawcy. Rada Trójstronna także rozważała zróżnicowanie minimalnego wynagrodzenia według regionów. W opinii niektórych pracodawców, dla Wilna i innych miast powinny być stosowane różne kryteria. Według premiera Algirdasa Butkevičiausa z wyjątku mogłyby skorzystać przedsiębiorstwa, których roczny obrót nie przekracza 1 mln LTL. Swą opinię w tej sprawie ma przedstawić powołana grupa robocza. Na mocy decyzji rządu, minimalne wynagrodzenie z dniem 1 stycznia 2013 r. zwiększa się z 850 LTL do 1000 LTL brutto miesięcznie. Otrzymywane przez pracownika wynagrodzenie „do ręki” zwiększy się z 715 LTL do 825 LTL, natomiast koszt miejsca pracy dla pracodawcy zwiększy się z 1115 LTL do 1312 LTL. (*Lietuvos rytas*, *Verslo žinios*, 20.12.2012)

Analitycy prognozują stabilność

Analitycy jednej z największych europejskich grup bankowych „UniCredit Group” szacują, że w 2013 r. PKB Litwy zwiększy się o 3,2 %, natomiast w 2014 r. – o 3,3 %. W roku 2012 r. oczekuje się wzrostu na poziomie 3,3 %. W opinii analityków średnia roczna stopa inflacji wyniesie 3 %, w 2013 r. – 2,8 %, a w 2014 r. – 2,7 %. (*Lietuvos rytas*, 19.12.2012)

Planowana data wprowadzenia euro – 2015 r.

Po spotkaniu z prezydent Dalią Grybauskaitė premier Algirdas Butkevičius oświadczył, że rząd będzie dążył wprowadzić euro na Litwie w 2015 r. W oficjalnie zatwierdzonym programie nowego rządu zapisano jako jeden z celów wprowadzenie euro, jednak nie wskazano konkretnej daty. Wg prezydent, Litwa może wprowadzić euro w 2015 r. lub 2016 r. Łotwa zamierza euro wprowadzić w 2014 r., Estonia uczyniła to w 2011 r. Litwa próbowała już wprowadzić euro w 2006 r., jednak wówczas na przeszkodzie stanęło przekroczenie kryterium inflacji o 0,1 pkt. procentowego. Jeżeli Litwa będzie chciała wprowadzić euro w 2015 r., będą oceniane wskaźniki makroekonomiczne z wiosny 2014 r. (*Verslo žinios*, 18.12.2012)

Straszą greckim wariantem

Dążenie rządu do zwiększenia stosunku wynagrodzenia minimalnego i średniego do 50 % przypomina grecki scenariusz. Takie zmiany mogą zmniejszyć konkurencyjność Litwy. Tak twierdzą przedstawiciele Litewskiej Konfederacji Przemysłowców. Analityk Departamentu Ekonomii i Finansów Aleksandras Izgorodinas stwierdził, że obecnie stosunek wynagrodzenia minimalnego do średniego wynosi 41 % i całkowicie odpowiada średniej europejskiej. Po zwiększeniu stosunku do 50 % zmniejszy się konkurencyjność kraju. „To przypomina grecki scenariusz, a wszyscy wiemy czym się zakończył” – stwierdził A. Izgorodinas. W jego opinii, zwiększenie minimalnego wynagrodzenia do 1000 LTL nie będzie miało wpływu dla 68 % wielkich producentów. Jednak producenci z branży spożywczej, tekstylnej i drzewnej odczują to, dlatego mogą zetknąć się z finansowymi problemami. Dodał również, że zwiększenie wynagrodzenia minimalnego może spowodować wzrost inflacji. (*Lietuvos rytas*, 18.12.2012)

Zatwierdzono program nowego rządu

Swoją działalność rozpoczął nowy rząd, a jednocześnie posłowie Sejmu zatwierdzili program nowego rządu. W programie akcentuje się, że wzrost gospodarczy będzie uważany za główny priorytet rządu. Wzrost ten będzie wspierany poprzez stosowanie aktywnej polityki inwestycyjnej oraz tworzenia nowych miejsc pracy, a to z kolei przyciągnie dodatkowe przychody do budżetu. Bardziej szczegółowe wytyczne dot. Reformy systemu podatkowego nowy rząd zamierza przedstawić po półroczu, gdy pracę skończy specjalna grupa robocza. Jednak już od 1 stycznia rząd postanowił zwiększyć minimalne miesięczne wynagrodzenie brutto z 850 LTL do 1000 LTL. Rząd wspomina też o możliwych ulgach podatku VAT, większych ulgach dla reinwestowanego zysku, jednak jednocześnie w programie rządu podkreśla się, że będzie przestrzegana ustawa o dyscyplinie fiskalnej. Wśród ważnych priorytetów wymienia się także wprowadzenie euro. Rząd zobowiązuje się do kontynuacji projektu terminalu gazu LNG, natomiast w sprawie perspektyw projektu elektrowni atomowej rząd zamierza podjąć decyzję w przyszłości. Jak wypowiedzieli się analitycy, największy niepokój wywołuje zamiar wprowadzenia podatków progresywnych, gdyż w opinii Gitanasa Nausėdy, doradcy prezydenta banku SEB, takie podatki w zasadzie są sprzeczne z deklarowanym przez rząd priorytetem wzrostu gospodarczego. (*Verslo žinios*, 14.12.2012)

Wpływy do budżetu ponad planem

Wpływy do narodowego budżetu w ciągu 11 miesięcy br. wyniosły 18,934 mld LTL – o 317,6 mln LTL lub o 1,7 % więcej niż planowano oraz o 1,239 mld LTL lub 7 % więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Planowano, że do budżetu narodowego w tym okresie wpłynie 18,616 mld LTL. Najwięcej wpływów państwo otrzymało z tytułu podatku VAT – 8,292 mld LTL lub o 0,4 % mniej niż planowano. Z tytułu podatku akcyzowego wpłynęło 3,033 mld LTL lub o 1,6 % mniej niż planowano. Wpływy z tytułu podatku CIT wyniosły 1,127 mld LTL i były o 8,8 % większe od planowanych. (*Lietuvos rytas*, 13.12.2012)

Zarabiają i wysyłają

Według danych Eurostatu, przelewy mieszkańców i pracujących na Litwie obcokrajowców do swych krajów w

2011 r., w porównaniu z 2010 r., zwiększyły się 1,9 razy – do 659 mln LTL. Z tej kwoty 297 mln LTL wysłano do państw UE, natomiast 366 mln LTL – do państw trzecich. W badaniu uwzględniono tylko przelewy pracowników, którzy mieszkają na Litwie dłużej niż jeden rok. (*Lietuvos žinios, 12.12.2012*)

Więcej upadłości

W ciągu 11 miesięcy br. status bankrutującej otrzymały 1244 spółki – o 3,7 % więcej niż w identycznym okresie poprzedniego roku. Negatywne tendencje dot. upadłości przez cały rok można zauważyć w branży gastronomicznej, a od jesieni – także w strefie usług. Wynika to z informacji spółki „Creditreform Lietuva”. W listopadzie największy wzrost upadłości odnotowano w budownictwie: w ciągu 10 miesięcy notowano średnio po 20, natomiast w listopadzie – 34 przypadki upadłości. (*Lietuvos rytas, 12.12.2012*)

Przemysł spożywczy i urzędzenia – liderami litewskiego eksportu

Litewski eksport, nie uwzględniając paliw mineralnych, w III kwartale br. najbardziej zwiększył się do krajów WNP i bałtyckich, natomiast w przekroju sektorowym liderami są przemysł spożywczy oraz branża metalowa, urządzeń i sprzętu elektrycznego. Podobne tendencje w handlu zagranicznym powinny utrzymać się także w przyszłości. „Wzrost litewskiego eksportu w III kwartale, z pominięciem paliw mineralnych, w ujęciu rocznym zwiększył się o 17 % i jest to największe tempo wzrostu w ciągu ostatnich czterech kwartałów. Rola handlu zagranicznego dla litewskiego wzrostu gospodarczego jest bardzo ważna i obecnie można obserwować w miarę optymistyczne wyniki. Wynik III kwartału w br. o 36 % przekracza poziom przedkryzysowy – odpowiedni okres 2008 r.” – stwierdził Aleksandras Izgorodinas, ekonomista Litewskiej Konfederacji Przemysłowców. O takich dobrych wynikach najbardziej zdecydował wzrost eksportu o 38 % do krajów WNP. Podstawowym litewskim rynkiem zbytu w tym regionie pozostaje Rosja, na którą przypada 63 % eksportu do tego regionu. „Eksport do Rosji jest bardzo atrakcyjny, gdyż utrzymuje się tu szybki wzrost rynku wewnętrznego, o którym decyduje wzrost wydatków sektora publicznego oraz wzrost rozmiarów kredytowania.” – stwierdził A. Izgorodinas. Na Białorusi litewskie przedsiębiorstwa w III kwartale sprzedały o 75 % więcej niż przed rokiem. Jednak wg ekonomisty jest to związane z jednorazowym zamówieniem w branży środków transportu. Eksport na Ukrainę w omawianym okresie wzrósł w ujęciu rocznym o 17 %. W III kwartale eksport do krajów WNP rósł we wszystkich branżach, z wyjątkiem branży tekstylnej. Wzrost eksportu w tej branży systematycznie się zmniejsza od III kwartału poprzedniego roku. Jednak w opinii ekonomisty decydują o tym przyczyny techniczne, a nie makroekonomiczne. I dla przykładu podał, że eksport wyrobów tekstylnych i skóranych do Rosji ograniczają czynniki logistyczne, brak magazynów.

Drugim regionem, który zdecydował o dobrych wynikach eksportu, są państwa bałtyckie. Wzrost gospodarczy Litwy, Łotwy i Estonii należy do najszybszych w UE, dlatego wzajemny handel również szybko się rozwija. Natomiast wzrost eksportu do krajów UE jest wyraźnie wolniejszy – w pierwszym, drugim i trzecim kwartałach br. w ujęciu rocznym wynosił odpowiednio 7 %, 4 % i 8 %. Kryzys, który wpędził Europę w recesję techniczną, bezpośrednio odczuły branża chemiczna i wyrobów z plastiku, także drzewna i tekstylna. Natomiast przemysł spożywczy oraz branża metali, urządzeń elektrycznych i maszyn notowały szybki wzrost eksportu na wszystkich rynkach. Pomijając paliwa mineralne właśnie te dwie branże zajmują największą część w strukturze litewskiego eksportu – odpowiednio 23 % i 24 %. (*Verslo žinios, 06.12.2012*)

Doceniono polskie marki

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Wilnie ogłosił listę wyróżnionych marek firm polskich działających na Litwie. Pięć z nich nominowała komisja, natomiast inną piątkę – mieszkańcy Litwy. Decyzją komisji nagrody otrzymały spółki: „PN Diament” (za strategię wejścia na litewski rynek), „TZMO Lietuva”, zarządzająca markami „Bella” i „Matopat” (za rozwój), „Lotos Geonafta” (za skalę projektów na Litwie), „PZU Lietuva” (za znaczny i stabilny udział w litewskim rynku) i PLL LOT (za zapewnienie łączności między polskim i litewskim biznesem). Mieszkańcy Litwy, uczestniczący w zleconym przez WPHI badaniu, swe sympatie oddali następującym polskim markom: „Kubuś”, „Tymbark”, „Reserved”, „Orlen” i „Sobieski”. W badaniu uczestniczyło 1018 mieszkańców w wieku 15 – 74 lat. (*Verslo žinios, 03.12.2012*)

Nowe wady wzrostu PKB

Po skorygowaniu danych statystycznych sprawdziło się, że wzrost PKB w III kwartale był dwukrotnie wyższy niż w drugim, w znaczącej mierze z powodu rekordowych plonów w rolnictwie. Jednak ekonomiści uprzedzają, że gospodarce zagraża nierównowaga. Zgodnie ze skorygowanymi danymi statystycznymi roczny wzrost PKB w III kwartale wyniósł 4,4 %. Ta liczba jest zgodna z danymi wstępnymi, jednak wg danych skorygowanych wartość PKB w III kwartale była o 342 mln LTL większa. Wzrost był wyższy od oczekiwań ekonomistów, którzy spodziewali się go w przedziale 2 – 4 %. Jednak jak zaznaczył ekonomista banku „Swedbank” Nerijus Mačiulis, należy zwrócić uwagę na strukturalne zmiany PKB. Wg analityka coraz większą część wartości dodanej wytwarza przemysł chłonny na inwestycje, dlatego rośnie część PKB przypadająca na kapitał. Z drugiej strony realne wynagrodzenie w gospodarce spada prawie od 4 lat, gdy wydajność przedsiębiorstw notuje rekordowe wskaźniki. To pozwoliło na dalszy wzrost eksportu, który w III kwartale był trzykrotnie wyższy niż w II. Jednocześnie odnotowano spadek wzrostu popytu gospodarstw domowych, a inwestycje zmniejszały się już drugi kwartał z rzędu. Dlatego jak zauważył N. Mačiulis, taki wzrost gospodarczy z trudem można uznać za „równoważony”. (*Verslo žinios, 30.11.2012*)

Kłajpeda „najwolniejszym” miastem

Litewski port po raz drugi z rzędu wśród litewskich samorządów został najlepiej oceniony pod względem wolności ekonomicznej mieszkańców. Tak wynika z rankingu opracowanego przez Litewski Instytut Wolnego Rynku. Kłajpeda zgromadziła 69,4 pkt. na 100 możliwych (przed rokiem – 59,1 pkt.). Na drugie miejsce awansowało Wilno (63,9 pkt.), natomiast na trzecie miejsce spadł Poniewież (62,9 pkt.). Kłajpeda została oceniona jako najlepsze miasto dla inwestorów, zgromadziła 100 pkt. pod względem możliwości inwestycji i rozwoju, także było liderem pod względem polityki podatkowej – 40,9 pkt. (najlepszy wskaźnik). Wg autorów badania, w Kłajpedzie działa efektywna gospodarka komunalna, angażowany jest kapitał prywatny, dobrze została oceniona administracja publiczna oraz zarządzanie: urzędników nie jest za dużo, działa zasada „jednego okienka”. Wilno zostało ocenione jako najlepsze dla mieszkańców (78,2 pkt.). Stolica zajęła pierwsze miejsce pod względem oświaty, opieki socjalnej, trzecie miejsce w zakresie gospodarki komunalnej. Wilno zaszkoziły podatki, budżet i opieka zdrowotna: są tu wysokie stawki podatkowe, miasto jest bardzo zadłużone, mało prywatnych placówek opieki zdrowotnej. Podobne biedy są w przypadku Kowna. Wśród rejonów pierwszą pozycję zajęła Kretinga, która zgromadziła 68,9 pkt., na drugie miejsce spadł rejon kowieński (67,5 pkt.), a następnie uplasowały się rejon kłajpedzki, kiejdański i plunżański (lit. Plungės rajonas). (*Lietuvos rytas, 29.11.2012*)

Kryzys kieruje Polaków na Litwę

Mimo że polityczne stosunki polsko – litewskie są przeciętne, współpraca biznesowa w ostatnich latach po prostu kwitnie. Coraz więcej polskich spółek deklaruje plany wejścia na Litwę, a już tu obecne zwiększają inwestycje, rośnie wartość wzajemnych obrotów handlowych. Na ten rozwój wpłynął kryzys w krajach Europy Zach. Na litewski rynek zamierza wkroczyć spółka „Przedsiębiorstwo Uzdrawisko Ciechocinek”, produkująca mocno mineralizowaną wodę „Krystynka”. Już wysłano pierwszą partię produkcji. Nieco wcześniej o planach wejścia na Litwę ogłosiła spółka „U Jędrusia”, jeden z największych polskich producentów wyrobów garmażeryjnych. Już od kilku lat do litewskich sieci handlowych dostarcza się wodę mineralną „Augustowianka”, „Krynka” i „Należowianka”. Litewscy konsumenci z pólek sklepów dobrze znają takie marki jak „Tymbark”, „Kubuś”, „Lubella”, „Żywiec” i in. Natomiast w lipcu br. spółka „Mispol” podpisała z największą siecią handlową „Maxima” umowę o wartości 11 mln PLN, na podstawie której będzie dostarczała artykuły żywnościowe ze znakiem towarowym „Maximy”. Wg wyników badania agencji RAIT polskie towary są na Litwie popularne ze względu na atrakcyjny stosunek ceny do jakości. Jednak na imporcie polskich towarów zarabiają również litewskie przedsiębiorstwa. Polacy, jak i miejscowe spółki, płacą dla centrów handlowych opłaty za rozlokowanie towarów na półce, opłacają inne opłaty. Zarabiają także litewskie spółki handlowe, które dystrybuują polskie towary. Poza tym na rynku wzmacnia się konkurencja, a konsumenci mają większy wybór. Na Litwie także z powodzeniem działają polskie spółki, o których większość mieszkańców nawet nie słyszała. Jedną z takich spółek – „PN Diament”, która w konsorcjum z partnerami z Danii i Litwy wykonuje badania geologiczne w sprawie budowy podziemnych magazynów gazu. Wartość projektu wynosi około 17 mln LTL. Producent kabli „Tele – Fonika Kable” poprzez swoją spółkę zależną „Tele – Fonika Baltic” od kilku lat zajmuje na Litwie stabilną – około 33 % - część rynku. Znaczącą pozycję zajmuje też spółka TZMO, która produkuje materiały higieniczne i opatrunkowe (znaki towarowe „Bella” i „Seni”). Spółka ta w bieżącym roku przekształciła swoje przedstawicielstwo „TZMO Baltic” w spółkę UAB „TZMO Lietuva”. Z powodu dogodnego położenia geograficznego coraz ważniejszym ośrodkiem polsko – litewskiej współpracy staje się Kowno. Działają tu już wymienione „Tele – Fonika Baltic” i „TZMO Baltic”. Wiosną br. swe przedstawicielstwo założyła tu handlująca wyrobami metalowymi spółka „Energostal”, swe siedziby mają tu też spółki dystrybucyjne, sprzedające polskie towary. Szerzej znana jest spółka „Solaris Bus & Coach”. W bieżącym roku dostarczyła ona na Litwę 30 niskopodłogowych autobusów (24 do Kowna i 6 do Poniewieża), a w okresie 2004 – 2006 dla Kowna i Wilna dostarczyła 142 autobusy i trolejbusy. Oczywiście jest, że polski biznes na nowo odkrywa Litwę. Powstaje pytanie co wzbudziło takie zainteresowanie. Eksperti twierdzą, że przyczyna umacniania się więzi ekonomicznych jest banalna i prosta – potrzeba rozwoju i nękające Europę trudności, a także dążenie sąsiadów do dywersyfikacji kierunków handlu i eksportu. „Polskie spółki po prostu poszukują nowych rynków, gdyż u siebie już trudno się rozwijać. Biznes rozgląda się nie tylko w kierunku Litwy, ale też w stronę Czech i innych sąsiednich państw, za rynkami, które są już nieco znane. Poza tym, znaczną część towarów i usług Polska eksportuje do Niemiec. Jednak obecnie w tym kraju, jak i w większej części Europy wzrost gospodarczy zwalnia, konsumpcja maleje. Dlatego polskie spółki szukają lepszych kierunków eksportu i inwestowania. A Litwa i inne państwa bałtyckie notują wzrost gospodarczy. Poza tym stąd można łatwo trafić na ogromny rosyjski rynek oraz rynki państw WNP” – powiedział Henryk Szymański, kierownik Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Wilnie. Także zaznaczył wagę bliskości geograficznej, strefy Schengen, rekomendacji oraz małej bariery językowej. Wg. H. Szymańskiego naturalne jest, że w pierwszej kolejności spółki rozglądają się za sąsiednimi rynkami. Tym bardziej, że małe i średnie przedsiębiorstwa podążają drogą utartą przez duże spółki. A droga ta jest bardzo szeroka i wyraźna – „Orlen” i „Lotos” kontrolują już prawie cały litewski sektor naftowy. Polacy nie ukrywają, że na Litwę wchodzić nie tylko z powodu litewskiego rynku. Dla nich Litwa jest swoistym poligonem do wypróbowania towarów i usług oraz doskonałą odskocznią w kierunku Łotwy, Estonii, Rosji i krajów WNP. Jednak każdy medal ma dwie strony. Tak też jest z rosnącym zainteresowaniem polskich spółek litewskim rynkiem. Niektóre lokalne spółki narzekają, że trudno im konkurować z polską produkcją. Jednak polski biznes wspiera litewską gospodarkę, a to jest najważniejsze. (*Verslo žinios*, 28.11.2012)

Mniej upadłości

W pierwszym półroczu bieżącego roku upadłość ogłoszono dla 618 spółek – o 8,6 % mniej niż w poprzednim roku. W tym okresie najwięcej procesów upadłości wszczęto wobec spółek z branży handlu detalicznego i hurtowego oraz spółek budowlanych – odpowiednio 28,5 % oraz 19,3 % wszystkich upadłości. (*Lietuvos rytas*, 28.11.2012)

EBOiR ogłosił swe cele

Podstawowym priorytetem działalności Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) na Litwie pozostanie energetyka. Bank także zamierza dalej wspierać sektor finansowy. Jest to przewidziane w strategii działalności banku na Litwie przez najbliższe trzy lata, którą zatwierdziła rada dyrektorów EBOiR. W ostatnich latach bank finansował budowę dziewiątego bloku w Litewskiej Elektrowni w Elektrėnai, poprzez estońską spółkę „Nelja Energia” wspierał inwestycje w budowę parków elektrowni wiatrowych. W końcu września EBOiR bezpośrednio zarządził 19,57 % akcji banku „Šiaulių bankas”. EBOiR działa na Litwie od 1991 r. Dotychczas zawarł 78 umów, których ogólna wartość stanowi 603 mln EUR. (*Lietuvos rytas*, 28.11.2012)

Realna stawka CIT na Litwie – 5,9 %

Wg danych raportu „Paying Taxes 2013”, który analizuje otoczenie podatkowe w 2012 r., realna (efektywna) stawka podatku CIT na Litwie wynosi 5,9 %. Jest ona znacznie niższa niż zapisana w ustawie o podatku CIT stawka 15 %. Jest tak dlatego, że zysk podlegający opodatkowaniu (w odróżnieniu od zysku do podziału) można zmniejszać o straty z poprzednich lat. Poza tym na Litwie można stosować metodę podwójnej amortyzacji bilansowej majątku długoterminowego, która pozwala na amortyzację znacznie większych kwot. W raporcie uwzględniono 185 państw, a przy ustalaniu realnej stawki zastosowano model niedużej spółki działającej na wewnętrznym rynku. Pod względem realnej stawki CIT Litwa znajduje się między Estonią (realna stawka 8 %, a nominalna – 21 %) a Łotwą (realna stawka 4,8 %). (*Verslo žinios*, 27.11.2012)

Mieszkańcom Litwy polskie wyroby pasują według ceny

Mieszkańcy Litwy chętnie nabywają polskie towary i usługi. W przypadku polskich wyrobów i usług zadawała stosunek ceny do jakości, cieszy ich dostępność, jednak 1/3 mieszkańców Litwy uważa polskie towary i usługi za nie prestiżowe, natomiast ¼ nie traktuje je jako niezawodne. Takie są wyniki badania przeprowadzonego przez agencję RAIT, w trakcie którego badano opinię o polskich markach. Spółki z Polski z każdym rokiem stają się coraz ważniejszymi partnerami litewskich przedsiębiorstw, natomiast wartość wzajemnych obrotów handlowych rośnie jak na dróżkach. Tylko w I półroczu br. wartość polskiego eksportu na Litwę przekroczyła 1

mln EUR, co jest o 15 % więcej niż przed rokiem. Wg szacunków Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Wilnie, w I półroczu br. statystyczny mieszkaniec Litwy na zakup polskich towarów i usług wydał średnio równowartość 1095 LTL. Więcej pieniędzy na zakup polskich towarów i usług w tym okresie wydali tylko mieszkańcy Luksemburgu i Czech. Równoległe z wartością eksportu rośnie także zaufanie mieszkańców Litwy do polskich marek. W opinii autorów badania, dla większości mieszkańców najważniejszym jest wskaźnik stosunku jakości do ceny. Dlatego Polacy się cieszą, że mieszkańcy Litwy ich wyroby uważają za tańsze (choć to nie we wszystkich przypadkach jest prawdą), ale także za nie mniej jakościowe niż wyroby litewskie. (*Verslo žinios*, 27.11.2012)

Oczekuje się mniejszego, jednak zrównoważonego wzrostu gospodarki

W najnowszej prognozie makroekonomicznej Bank Litwy szacuje wzrost litewskiego PKB w 2013 r. na 3,1 %. Jest to o 0,3 pkt. procentowego mniej, niż bank spodziewał się w swojej sierpniowej prognozie. Prognoza na rok bieżący nie uległa zmianie – 3 %. W opinii specjalistów banku centralnego jest to solidny wzrost, jeden z największych w UE. Jednak z pogorszeniem perspektyw UE najbardziej jest związane ryzyko litewskiej gospodarki. Komisja Europejska prognozując wskaźniki ekonomiczne państw członkowskich na przyszły rok z 27 państw poprawiło tylko prognozę dla Danii. Wcześniej KE prognozowała recesję tylko dla jednego kraju, jednak teraz wieszczą ją już dla 6 państw: Grecji, Hiszpanii, Włoch, Portugalii, Słowenii i Cypru. „Rozwój gospodarek większości partnerów handlowych Litwy jest spowolniony i mniejszy niż się spodziewano. Po prostu jest to związane z mniejszym wzrostem światowej gospodarki. Jednak perspektywa litewskiego sektora realnego w br. nie uległa pogorszeniu, gdyż pozytywnie na nią wpływają jednorazowe czynniki – bardziej obfite plony oraz znaczny wzrost produkcji przemysłowej. Jednak z powodu mniejszego zewnętrznego popytu perspektywa realnego sektora obecnie jest gorsza niż wcześniej prognozowano.” – stwierdził Raimondas Kuodis, wiceprezes Banku Litwy. Z powodu wspomnianych tymczasowych pozytywnych przyczyn tegoroczna prognoza wzrostu eksportu została zwiększona do 7 %, natomiast w przyszłym roku można spodziewać się wzrostu eksportu o 6 %. „Nie zważając na problemy w strefie euro, sytuacja na Litwie wygląda nieźle, gdyż spowolnienie i wpływ negatywnych informacji hamują Rosja i państwa bałtyckie, których prognozy są najlepsze wśród innych partnerów handlowych – przewidywany jest wzrost o 3,5 %. To częściowo poprawia sytuację Litwy w sensie popytu zagranicznego. Poza tym Litwa ma mało bezpośrednich powiązań z krajami, w których sytuacja jest najgorsza.” – stwierdziła Rūta Rodzko, dyrektor Departamentu Ekonomii i Stabilności Finansowej w Banku Litwy. Chociaż sytuacja eksportu jest niezła, oczekiwania spółek pogarszają się, a to powinno odzwierciedlić się nie tylko na decyzjach inwestycyjnych spółek, ale też na decyzjach związanych z zatrudnieniem. Wg R. Rodzko niepewność dot. przyszłości hamuje popyt wewnętrzny, a przedsiębiorstwa przekładają decyzje dot. dalszego rozwoju. Z tego powodu perspektywy dot. popytu i inwestycji obecnie wyglądają gorzej niż prognozowano wcześniej. Bank Litwy prognozuje, że inwestycje przedsiębiorstw w okresie 2012 – 2013 wzrosną wolniej, niż wcześniej zapowiadano. Wg najnowszej prognozy, w 2012 r. inwestycje przedsiębiorstw mają zwiększyć się o 2,3 %, natomiast w 2013 r. – o 6,2 %. W sierpniu bank centralny prognozował wzrost o odpowiednio 4,5 % i 7,6 %. Nastroje dot. perspektyw gospodarczych w przedsiębiorstwach są ponure, dlatego wpływają na wyhamowanie inwestycji finansowanych pożyczonym kapitałem. Nieco więcej w nieruchomości niemieszkalne zainwestowały tylko przedsiębiorstwa handlowe, transportowe oraz spółki od nieruchomości. Popyt wewnętrzny w bieżącym roku ma wzrosnąć o 4,4 %, a w przyszłym roku – o 2,3 %. O wolnym wzroście popytu wewnętrznego decydują słabe oceny perspektyw rozwoju gospodarki. „Wzrost konsumpcji może słabnąć również w przyszłości, negatywnie na niego wpłyną zmiany realnego wynagrodzenia.” – napisano w analizie banku centralnego. Wg analityków banku, wyraźnie wolniej zwiększa się popyt na artykuły nieżywnościowe, który w 2011 r. w znacznej mierze zdecydował o wzroście popytu wewnętrznego. W sierpniu br. Bank Litwy spodziewał się wzrostu konsumpcji w br. o 4,2 %, natomiast w 2013 r. – o 2,8 %. (*Verslo žinios, Lietuvos žinios*, 20.11.2012)

Reforma emerytalna na krótko?

Kończący swą kadencję Sejm uchwalił nowelizację ustawy o reformie systemu emerytalnego. Z początkiem 2014 r. osoba będzie mogła wpłacać do funduszy emerytalnych II filaru dodatkową składkę w wielkości 1 %, natomiast z budżetu państwa otrzyma dodatkową składkę zachęcającą w wysokości 1 % od średniego wynagrodzenia. Od 2016 r. wielkość składki wpłacanej przez ubezpieczonego ma wynosić 2 %, natomiast wielkość składki zachęcającej z budżetu – 2 % od średniego wynagrodzenia. Do września 2013 r. mieszkańcy powinny zdecydować w jakim systemie – prywatnym czy publicznym – zamierzają dalej gromadzić środki na emeryturę. Wielkość składki wpłacanej przez Fundusz Ubezpieczeń Socjalnych „Sodra” do funduszy II filaru, która obecnie jest zmniejszona do 1,5 %, w 2013 r. ma zostać zwiększona do 2,5 %, jednak w 2014 r. ponownie ma zostać zmniejszona do 2 %. Natomiast od 2020 r. ma zostać ponownie zwiększona do 3,5 %. Po uchwaleniu zmian osoba ubezpieczona będzie miała trzy możliwe sposoby postępowania. Po pierwsze, nic nie zmieniać i nadal otrzymywać bazowe składki do funduszu emerytalnego II filaru. Po drugie, w terminie 1.04 – 01.09.2013 r. poinformować o chęci powrotu do „Sodry” i zrezygnować z oszczędzania w funduszu emerytalnym. Jednak po roku taka osoba będzie jeszcze miała możliwość zmienić zdanie i ponownie wrócić do funduszu emerytalnego. Oraz trzecia możliwość – dobrowolne wpłacanie dodatkowej składki oraz otrzymywanie składki zachęcającej z budżetu. Jednak z powodu zbyt małej liczby posłów zarejestrowanych na głosowanie Sejmowi nie udało się uchwalić jeszcze 4 ustaw związanych z systemem emerytalnym. Wg przedstawicieli socjaldemokratów, Sejm nowej kadencji powinien albo uchwalić te ustawy, albo znulizować właśnie zmienioną ustawę. Na razie na bardziej realny wygląda ten drugi wariant. „Takie wydatki dla budżetu państwa są za duże. Tylko w następnym roku na ten cel trzeba będzie przeznaczyć 450 mln LTL, a w 2014 r. – 750 mln LTL i ta kwota z każdym rokiem będzie się zwiększać. Konserwatyści tak i nie wskazali, z jakich środków to wszystko ma być finansowane. Dlatego sądzę, że trzeba będzie zmienić uchwaloną wczoraj ustawę.” – stwierdził poseł Partii Socjaldemokratycznej Algirdas Sysas. (*Lietuvos rytas, Verslo žinios*, 15.11.2012)

Sytuacja mieszkańców Litwy jest najlepsza

Jak wynika z badania spółki „GfK Custom Research Baltic”, około 23 % mieszkańców Litwy oceniło swoją sytuację lepiej niż średniego mieszkańca kraju. Jest to najwyższy wskaźnik wśród mieszkańców państw bałtyckich. Na Łotwie swą sytuację lepiej niż w przypadku średniego mieszkańca oceniło 15 % badanych osób, a w Estonii – 17 %. Spółka przebadła w trzech państwach bałtyckich po 1000 osób w wieku 18 – 69 lat. Najgorzej swą sytuację finansową ocenili Estończycy – 26 % respondentów oceniło swą sytuację finansową gorzej od średniej krajowej. Badanie „GfK Custom Research Baltic” ujawniło także, że mniej więcej połowa mieszkańców państw bałtyckich posiada oszczędności w bankach (na Litwie – 54 % respondentów), około 60 – 70 % mieszkańców korzysta z kart bankowych (na Litwie karty posiada 57 %), 30 – 50 % respondentów zaciągnęło kredyty konsumenckie (na Litwie – 30 %), a 20 – 35 % - kredyty hipoteczne (na Litwie – 19 %).

(Verslo žinios, 12.11.2012)

Powrót deflacji

Według danych Departamentu Statystyki, w październiku na Litwie odnotowano miesięczną stopę deflacji na poziomie 0,2 %. Ostatni raz deflacja miała miejsce w czerwcu br. Roczna stopa inflacji w październiku wyniosła 3,1 %, natomiast średnioroczna – 3,3 %. (*Lietuvos žinios, 10.11.2012*)

Nagroda dla litewskiej instytucji

Instytucja pożytku publicznego „Enterprise Lithuania” (EL) z projektem promocji eksportu „Centrum Konkurencyjności” zdobyła drugie miejsce wśród 108 narodowych instytucji z 66 państw odpowiedzialnych za promocję handlu. Konkurs został zorganizowany przez Międzynarodowe Centrum Handlu (International Trade Center), którego misją jest pomoc dla małych przedsiębiorstw w rozwoju rynków eksportowych w państwach rozwijających się. „Konkurowaliśmy w kategorii krajów rozwiniętych z agencjami promującymi eksport, które posiadają dziesięcioletnie doświadczenie, długie tradycje handlowe. To, że wyprzedziliśmy Francuzów, którzy uplasowali się na trzeciej pozycji i uplasowaliśmy się za Austriakami jest dużym sukcesem naszej organizacji” – powiedziała Lina Vaitkevičienė, zastępca dyrektora instytucji EL. Obecnie instytucja realizuje drugi etap projektu „Centrum Konkurencyjności”: planuje przygotować analizy porównawcze 200 spółek w ramach oceny ich konkurencyjności oraz udzielić wsparcie finansowe dla 60 przedsiębiorstw z Litwy. (*Verslo žinios, 08.11.2012*)

Gospodarki państw bałtyckich będą się rozwijały

Komisja Europejska prognozuje, że popyt wewnętrzny u wschodnich sąsiadów nadal będzie pomagał państwom bałtyckim rozwijać swe gospodarki w najszybszym tempie w UE. Wg prognoz KE wzrost PKB na Litwie w bieżącym roku wyniesie 2,9 %, natomiast w 2013 r. – 3,1 %. W przypadku Łotwy prognozy wzrostu PKB stanowią odpowiednio 4,3 % i 3,6 %, natomiast w przypadku Estonii – 2,5 % i 3,1 %. Dodatkowo KE szacuje, że państwa bałtyckie wykorzystają ożywienie w krajach UE w 2014 r. Wówczas wzrost gospodarczy w Estonii może być największym w UE i wyniesie 4 %, na Łotwie wzrost będzie stanowił 3,9 %, na Litwie – 3,6 %. Poza tym KE prognozuje, że popyt wewnętrzny na Litwie w bieżącym roku wzrośnie o 4,2 % (w poprzednim roku – 6,4 %), w przyszłym roku – o 3,3 %, a w 2014 r. – o 4,1 %. Szacuje się, że bezrobocie zmniejszy się z 13,5 % w roku bieżącym do 10,9 % w 2014 r. (*Verslo žinios, 08.11.2012*)

Natomiast MFW nie oczekuje wzrostu

Międzynarodowy Fundusz Walutowy prognozuje, że eksport państw bałtyckich, który w bieżącym roku zwolnił, również w przyszłym roku nie przyspieszy. „W 2012 r. widzimy wolniejszy wzrost eksportu, natomiast w 2013 r. nie oczekujemy poprawy. Sądzę, że państwa bałtyckie, których gospodarki są małe, powinny być silnymi eksporterami, ich gospodarki powinny być nastawione na eksport. Wzrost wartości eksportu zmniejszył się, dlatego to wywołuje pytania” – stwierdził przedstawiciel MFW Mark Allen. MFW prognozuje, że wzrost PKB Litwy w bieżącym roku wyniesie 2,7 %, a w 2013 r. – 3 %. W przypadku Łotwy MFW oczekuje wzrostu odpowiednio o 4,5 % i 3,5 %, w przypadku Estonii – odpowiednio 2,4 % i 3,5 %. (*Verslo žinios, 08.11.2012*)

Przymusowe zwiększenie minimalnego wynagrodzenia może uderzyć większym bezrobociem

Litewska Konfederacja Przemysłowców (LKP) przebadła 130 największych litewskich producentów, produkujących około 70 % produkcji przemysłowej, oraz ustaliła jaki wpływ na przemysł będzie miało znaczne zwiększenie minimalnego wynagrodzenia miesięcznego. Po zwiększeniu miesięcznego wynagrodzenia minimalnego brutto w br. z 800 LTL do 850 LTL negatywne skutki odczuło tylko 8 % przedsiębiorstw. Jednak Partia Socjaldemokratyczna, która zwyciężyła w wyborach parlamentarnych, zapowiadała zwiększenie wynagrodzenia minimalnego do 1000 LTL, natomiast inny możliwy członek koalicji rządzącej – Partia Pracy – zapowiadała zwiększenie wynagrodzenia minimalnego do 1509 LTL. Jak ocenił analityk LKP Aleksandras Izgorodinas, średnie wynagrodzenie w przemyśle już jest wyższe niż przed kryzysem. W II kwartale 2012 r. średnie wynagrodzenie w przemyśle było o 2,3 % wyższe niż w II kwartale 2008 r. Na razie wpływa na to wzrost zamówień i produkcji. Jednak w całej gospodarce średnie wynagrodzenie w II kwartale br. było niższe o 3,7 % niż w 2008 r. Jednak nagły wzrost minimalnego wynagrodzenia spowodowałby spadek konkurencyjności litewskich producentów na międzynarodowych rynkach. Negatywny skutek wzrostu minimalnego wynagrodzenia do 1000 LTL odczułby co trzeci duży producent. Najbardziej ucierpiałoby przedsiębiorstwa z sektorów spożywczego i tekstylnego, w których problemy odczułby co drugi producent. Po realizacji innego teoretycznego wariantu – zwiększeniu minimalnego wynagrodzenia do 1509 LTL – negatywne skutki odczułoby 3 z 4 przedsiębiorstw – 74 %. Taka decyzja wstrząsnęłaby prawie całym sektorem tekstylnym oraz spożywczym. Problemy odczułoby także spółki z branży drzewnej, obróbki metalu. Najmniej ucierpiałoby te sektory, które tworzą produkty o bardzo wysokiej wartości dodanej i które zatrudniają pracowników o bardzo wysokich kwalifikacjach, czyli przemysł chemiczny i farmaceutyczny. W przypadku wzrostu minimalnego wynagrodzenia do 1509 LTL, wynagrodzenie minimalne zrównałoby się ze średnim w tym sektorze. W znacznej części sektorów stosunek wynagrodzenia minimalnego do średniego przekroczyłby 70 %. Wg szacunków Ministerstwa Finansów, zwiększenie minimalnego wynagrodzenia do 1000 LTL spowodowałoby wzrost kosztów utrzymania jednego miejsca pracy o 17,6 %. „W rzeczywistości koszty pracy wzrosłyby jeszcze bardziej, gdyż przedsiębiorstwa zostaną zmuszone do podniesienia nie tylko wynagrodzeń minimalnych, ale też dla reszty pracowników, by utrzymać motywację do pracy. Z tego powodu wzrosną koszty produkcji, spółki zostaną zmuszone do zwiększenia cen towarów i usług, a to zmniejszy ich konkurencyjność na międzynarodowych rynkach. Jeżeli zmniejszy się ilość zamówień, zmniejszy się poziom produkcji, spółki zaczną zmniejszać zatrudnienie i zwiększać efektywność. A zwolnieni w pierwszej kolejności zostaną pracownicy o najniższych kwalifikacjach, otrzymujący minimalne wynagrodzenie.” – łańcuch przyczyn i skutków przedstawił A. Izgorodinas. „Wiadomo, zwiększenie minimalnego wynagrodzenia ma też pozytywne strony – prawdopodobnie wzrośnie popyt wewnętrzny, od razu wzrosną wpłacane do funduszu ubezpieczeń socjalnych „Sodra” składki, zwiększy się różnica między zapomogami i niskimi wynagrodzeniami. Jednak z innej strony może wzrosnąć bezrobocie, zadłużenie wobec „Sodry” i pracowników. Po zwiększeniu minimalnego wynagrodzenia na początku także zwiększy się różnica między małymi i dużymi przedsiębiorstwami” – powiedział Romualdas Trumpa, zastępca dyrektora spółki „Creditreform Lietuva”. (*Verslo žinios, 07.11.2012*)

Droższe świadectwa działalności gospodarczej

Samorządy terytorialne, które zaczęły zatwierdzać ceny świadectw działalności gospodarczej na przyszły rok powinny uwzględnić wzrost minimalnego wynagrodzenia, które jest zawarte w formule ceny świadectwa. Wynagrodzenie minimalne zostało zwiększone z 800 LTL do 850 LTL miesięcznie. Dlatego minimalna cena

świadczenia powinna wzrosnąć z 1440 LTL do 1530 LTL. Samorządy uprawnione do stosowania ulg dla określonych grup minimalnych cen świadczeń zmniejszać nie mogą. Samorządy są zobowiązane do zatwierdzenia cen świadczeń do 10 listopada br. (*Verslo žinios, 06.11.2012*)

Niespodziewanie dobry wskaźnik wzrostu

W III kwartale bieżącego roku PKB Litwy zwiększył się o 4,4 %. Jest to znacznie więcej, niż spodziewali się analitycy, którzy prognozowali wzrost do 4 %. Dla porównania, w II kwartale wzrost wyniósł tylko 2,2 %. Trzeba jednak zaznaczyć, że wiosną przez 35 dni w wyniku planowanego remontu nie działała rafineria „Orlen Lietuva”, co miało negatywny wpływ na wyniki gospodarki. Jak zaznaczył analityk banku DNB, dobry wynik w III kwartale powinien powstrzymać rozważania o zbliżającej się drugiej fali kryzysu gospodarczego na Litwie. Analitycy podkreślali, że w III kw. spory wpływ na lepsze niż spodziewano się wyniki miały dobre plony w rolnictwie. Gitanas Nausėda, doradca prezydenta SEB banku, stwierdził, że wkrótce gospodarka powinna wrócić do bardziej spokojnego tempa rozwoju. „W ostatnich miesiącach wskaźniki podstawowych sektorów gospodarki były niezłe, a w przypadku przemysłu przetwórczego – nawet lepsze niż można było się spodziewać przy tak skomplikowanych warunkowaniach międzynarodowych. Jednak rekordowo wysokie ceny za ogrzewanie, które „upiększają” początek sezonu zimowego zmuszą gospodarstwa domowe do sięgnięcia po oszczędności i zmniejszenia zakupów artykułów nie pierwszej potrzeby. Nie wiadomo także jaki będzie rozwój gospodarek najważniejszych partnerów Litwy w handlu zagranicznym” – przestrzegali analitycy SEB banku. (*Lietuvos rytas, 30.10.2012*)

Opublikowano ranking najbardziej wartościowych spółek na Litwie

Bank inwestycyjny „GILD Bankers” po raz drugi ogłosił ranking 100 najbardziej wartościowych spółek na Litwie. Za najbardziej wartościową spółkę w 2011 r. uznano spółkę kolejową „Lietuvos geležinkeliai”. W ciągu roku jej wartość wzrosła z 2,678 mld LTL do 3,024 mld LTL. Na drugiej pozycji uplasował się lider ubiegłorocznego zestawienia – sieć handlu detalicznego „Maxima grupė”, której wartość w ciągu roku zmniejszyła się o 1,3 mld LTL i wyniosła 2,772 mld LTL. Na 3. i 4. pozycjach uplasowały się banki Swedbank oraz SEB, dalej uplasowały się: spółka telekomunikacyjna „TEO LT”, producent nawozów „Lifosa”, spółka energetyczna „Lesto”, „Orlen Lietuva”, producent nawozów „Achema” oraz spółka gazowa „Lietuvos dujos”. Jak stwierdził Karolis Pocius, partner spółki „GILD Corporate Finance”, przy sporządzeniu rankingu wartość spółek notowanych na giełdzie była ustalana w oparciu o cenę ich akcji na giełdzie na koniec 2011 r. Spółki nie notowane na giełdzie były oceniane tak, jakby były spółkami giełdowymi – wartość ich akcji została ustalona w oparciu o powszechnie dostępne informacje oraz przy wykorzystaniu mnożników porównawczych. Ogólna wartość 100 najbardziej wartościowych spółek wyniosła 40 mld LTL, o 4 mld mniej niż rok wcześniej. Mniejsza wartość jest tłumaczona spadkiem rynku. „Światowe, a szczególnie europejskie rynki spadły, dlatego przy dokonywaniu oceny trzeba było zastosować mniejsze mnożniki. Także uległa zmianie waga poszczególnych sektorów – np. sektor transportowy się rozwijał, natomiast handlowy – kurczył się” – podstawowe tendencje wymienił K. Pocius. W setce najbardziej wartościowych spółek w 2011 r. nie zostało ani jednej spółki budowlanej i budowy dróg. (*Verslo žinios, 26.10.2011*)

Niezrealizowane plany

W najnowszym rankingu „Doing Business 2013” Litwa spadła o jedną pozycję i uplasowała się na 27. miejscu. Jest to o 10 pozycji niżej, niż planował litewski rząd. W sprawozdaniu poinformowano, że w poprzednim roku Litwa zrealizowała reformy w zakresie rozpoczęcia działalności oraz niewypłacalności. Jednak nie zważając na to, w zakresie rozpoczęcia działalności Litwa w ciągu roku spadła ze 103 na 107 pozycję, natomiast w zakresie niewypłacalności Litwa pozostała na 40 pozycji. W zakresie ochrony inwestorów Litwa w ciągu roku spadła z 66 na 70 pozycję, w zakresie płacenia podatków – z 47 na 48 pozycję, w zakresie kredytowania – z 52 na 53 pozycję, w zakresie wydawania zezwoleń budowlanych – z 47 na 48 pozycję. W dziedzinie rejestracji majątku Litwa pozostała na 5 miejscu. W kilku dziedzinach odnotowano poprawę sytuacji. W zakresie przyłączenia się do sieci energetycznych Litwa awansowała z 76 na 75 pozycję, w zakresie regulacji handlu zagranicznego – z 26 na 24 pozycję, w zakresie realizacji umów – z 15 na 14 pozycję. Łotwa, która nie poczyniła żadnych reform w rankingu „Doing Business 2013” spadła z 21 pozycji na 25, natomiast Estonia – z 19 na 21. Wśród 27 państw członkowskich UE Litwa zajęła 9 miejsce. W podpisanym w 2009 r. przez rząd i partnerów społecznych Narodowym Porozumieniu zapisano cel, by w 2011 r. Litwa w rankingu „Doing Business” uplasowała się wśród 15 najlepszych państw i stała się liderem wśród państw bałtyckich. Tego celu nie udało się zrealizować, jednak rząd postawił inny cel, by w bieżącym roku Litwa uplasowała się na 17 pozycji. Jednak tego celu również nie udało się zrealizować. Wg rankingu „Doing Business 2013”, najlepsze warunki do prowadzenia biznesu były w Singapurze, Hongkongu, Nowej Zelandii, USA i Danii. Ogółem dokonano oceny 185 krajów. (*Lietuvos rytas, Verslo žinios, 24.10.2012*)

Pochwały polskiego ekonomisty dla Litwy

Państwa bałtyckie są dobrym przykładem walki z kryzysem gospodarczym, natomiast Grecja – złym – tak sądzi polski ekonomista Leszek Balcerowicz, który gościł w Wilnie na konferencji. Dodał, że państwa bałtyckie są przykładem wewnętrznej devaluacji. Ostatni kryzys gospodarczy w tych krajach był wywołany pęknięciem ogromnej bańki kredytów prywatnych. „Jednak wtedy rządy krajów bałtyckich przeprowadziły niezbędne reformy, wśród nich – także konsolidację fiskalną oraz niektóre zmiany strukturalne. To zadziałało. Dla przykładu Grecja, w której nie było bańki kredytów prywatnych, odroczyła reformy, dlatego doświadczyła systemowej fiskalnej rozrzutności.” – stwierdził L. Balcerowicz. W jego opinii, o przyszłości krajów bałtyckich oraz innych państw Europy Środkowo – Wschodniej decydują czynniki zewnętrzne. Jednak państwa bałtyckie ze swej strony powinny reagować oraz kontynuować reformy zwiększające konkurencyjność. Mówiąc o możliwości wprowadzenia euro, L. Balcerowicz zaznaczył, że kraje bałtyckie pod tym względem znacznie różnią się od Polski, Węgier czy Czech. „Litwa i Łotwa już prawie są w strefie euro, gdyż ich waluty są powiązane z euro. Myślę, że sensownie byłoby uczynić ostatni krok. Jestem przekonany, że Litwa nic nie straciłaby, jednak zyskałaby sama strefa euro, gdyż głos krajów bałtyckich wzmocniłby stabilność w strefie euro” – tłumaczył polski ekonomista. Jednak krytycznie wypowiedział się o propozycjach różnych sił politycznych dot. zwiększenia minimalnego wynagrodzenia. Takich polityków określił oszustami, których miejsce jest w więzieniu. Gdyż po zwiększeniu minimalnego wynagrodzenia bezrobocie wśród młodzieży tylko wzrośnie, natomiast gospodarce czeka katastrofa. „Słyszałem, że na Litwie to się proponuje. W Polsce również jest wiele polityków, którzy chcą zwiększać minimalne wynagrodzenie. Oni oszukują. Taka obietnica jest oszustwem. W stosunkach cywilnych oszuści zostaną skazani i trafią do więzienia. Dlaczego tak nie dzieje się w polityce? Dlaczego traktujemy polityczne oszustwo i piętnujemy prywatne?” – pytał L. Balcerowicz. (*Lietuvos rytas, 23.10.2012*)

Zadłużenie mieszkańców rośnie wolniej

Według informacji systemu *manocreditinfo.lt*, zadłużenie mieszkańców w ciągu 9 miesięcy bieżącego roku zwiększało się wolniej niż w poprzednim roku. W okresie styczeń – wrzesień br. przeterminowane zobowiązania mieszkańców zwiększyły się o 444,56 mln LTL, czyli o 43 % mniej niż przed rokiem. Z innej strony, w tym samym okresie czasu mieszkańcy spłacili 586,2 mln LTL zobowiązań, o 83 mln więcej niż przed rokiem. Ogólna wartość portfela zobowiązań stanowiła 3,2 mld LTL, a przeterminowane zobowiązania posiadało nieco ponad 245 tys. mieszkańców. (*Verslo žinios*, 19.10.2012)

Spółki państwowe z gorszymi wynikami

Według danych Ministerstwa Gospodarki, w I półroczu br. większość spółek skarbu państwa albo notowała straty, albo znaczny spadek zysku. Ogółem spółki wypracowały zysk o wartości 186 mln LTL, czyli o 31 % mniej niż przed rokiem. Przychody spółek w I półroczu były o 22 mln LTL większe i wyniosły 3,29 mld LTL. Zysk spółki kolejowej „Lietuvos geležinkeliai” wyniósł 69,5 mln LTL i był o 30 % mniejszy niż przed rokiem. Na spadek zysku wpłynęło zmniejszenie się ilości transportowanych ładunków o 10,3 %, także wzrost kosztów prac remontowych, amortyzacji oraz wynagrodzeń. Zysk spółki „Klaipėdos nafta” spadł o 23 % i wyniósł 21,5 mln LTL. Zdecydował o tym spadek przeladunków o 16,6 %. (*Verslo žinios*, 18.10.2012)

Rząd przedstawił projekt nowego budżetu

Rząd przedstawił Sejmowi projekt budżetu na 2013 r. Zgodnie z projektem narodowego budżetu (łącznie z budżetami samorządów), przychody państwa, bez funduszy UE i innych środków wsparcia, w przyszłym roku wyniosą 18,15 mld LTL, czyli o 134 mln LTL więcej niż w roku bieżącym. Wydatki z kolei zwiększą się o 223 mln LTL i wyniosą 18,847 mld LTL. Deficyt budżetowy ma wynosić 697 mln LTL. Jak poinformowało Ministerstwo Finansów, deficyt budżetowy w przyszłym roku ma stanowić 2,5 % planowanego PKB (w bieżącym roku deficyt ma wynieść 3 % PKB). Minister finansów Ingrida Šimonytė stwierdziła, że obecny Program Konwergencji wskaźnik deficytu 2,0 % PKB trzeba było zwiększyć do 2,5 %, by uniknąć zwiększania podatków oraz nie zmniejszać wydatków sektora publicznego. Po uwzględnieniu środków UE przychody budżetu wyniosą 28,8 mld LTL, natomiast wydatki – 29,5 mld LTL. Jednak, jeżeli władzę od obecnego centro – prawicowego rządu przejmą inne partie, możliwe jest, że pozycje po stronie wydatków mogą się zmienić. Z doświadczeń historycznych wynika, iż projekt budżetu był zawsze zmieniany, jeżeli zgłaszał go jeden rząd, a zatwierdzał rząd o innym już składzie politycznym. MF poinformowało, że od 2013 r. wchodzi pewne ulgi podatkowe VAT, jednak zwiększa się też podatek akcyzowy. Na mocy decyzji Sejmu, od przyszłego roku będzie obowiązywała ulgowa stawka VAT 9 % na usługi przewozu osób i bagażu w transporcie regularnym, a także dla prasy i innych wydawnictw periodycznych. Rząd także proponuje o kolejny rok przedłużyć stosowanie ulgowej stawki 9 % na ogrzewanie scentralizowane i gorącą wodę oraz 5 % dla leków kompensowanych oraz pomocniczych materiałów medycznych. Z powodu ulg VAT budżet nie otrzyma 281 mln LTL przychodów. W bieżącym roku kończy się okres przejściowy dla akcyzy na olej napędowy, który został wprowadzony po wstąpieniu Litwy do UE w 2004 r. Z tego powodu od następnego roku planuje się zwiększyć akcyzę na olej napędowy z 1043 LTL do wymaganego przez UE minimum 1140 LTL za 1000 litrów. Wg szacunków MF z powodu zwiększenia akcyzy średnia cena litra paliwa zwiększy się o 0,12 LTL. Także od marca następnego roku zwiększy się akcyza na wyroby tytoniowe, włączając zwiększającą się do 244 LTL akcyza za 1000 papierosów. Z tego powodu średnia cena paczki papierosów zwiększy się o 0,3 LTL. Szacuje się, że z powodu większej akcyzy na wyroby tytoniowe budżet otrzyma dodatkowych 113 mln LTL. W 2013 r. środki unijne w budżecie będą stanowiły 7,5 mld LTL. Znaczna część z tych funduszy – 5,26 mld LTL – zostanie przeznaczona na gospodarkę. Środki te zostaną zainwestowane w programy przeznaczone dla małego i średniego biznesu, wsparcia eksportu, rozwoju infrastruktury, badań naukowych i rozwoju technologicznego, rozwoju turystyki, wzrostu wydajności energetycznej, także dla rozwoju terenów wiejskich i wsparcia dla rolników. Znaczna część funduszy przeznaczonych dla rozwoju gospodarki administrują Ministerstwa Gospodarki, Łączności, Energetyki i Rolnictwa. Ministerstwu Gospodarki na administrowane projekty przewidziano 779 mln LTL, Ministerstwu Łączności – 1,26 mld LTL, Ministerstwu Rolnictwa – 2,47 mld LTL. W następnym roku państwowy Program Inwestycyjny otrzyma 4,75 mld LTL. Jest to o 440 mln LTL lub o 10,2 % więcej niż w roku bieżącym. Największy wzrost inwestycji jest przewidziany w sektorze transportu i łączności, rolnictwie, opieki socjalnej i oświaty. W przyszłym roku Litwa zamierza pożyczyć około 7,6 mld LTL, z czego 6,7 mld LTL będzie stanowiło refinansowanie wcześniej zaciągniętych pożyczek. Dług publiczny obecnie wynosi 44,4 mld LTL, czyli 40,2 % PKB. W ciągu 2013 r. jego wartość wzrośnie do 40,5 % PKB.

Przyszłoroczny deficyt budżetowy na Litwie będzie największy wśród państw bałtyckich: na Łotwie planowany deficyt wyniesie 1,4 % PKB, natomiast w Estonii – 0,7 % PKB. (*Verslo žinios*, 17.10.2012, *Lietuvos rytas*, 19.10.2012)

Dług publiczny na poziomie 40 %

Premier Andrius Kubilius oświadczył, że w końcu 2012 r. wielkość długu publicznego wyniesie 40,2 % PKB. Ogólna kwota długu publicznego będzie stanowiła 44,4 mld LTL. W końcu sierpnia dług publiczny wynosił 42,606 mld LTL, czyli 38,6 % planowanego na 2012 r. PKB. Jednak we wrześniu Litwa pożyczyła dodatkowo około 500 mln LTL. Tyle otrzymano za emisję obligacji we frankach szwajcarskich z 19 września. (*Verslo žinios*, 15.10.2012)

Przychody budżetowe przekraczają plan

Według najnowszych danych Ministerstwa Finansów, w ciągu 9 miesięcy br. do budżetu państwa wpłynęło 12,7 mld LTL, czyli o 4,2 % więcej niż przed rokiem. Wpływy do budżetu narodowego (łącznie z budżetami samorządów) w tym samym okresie wyniosły 15,054 mld LTL, czyli o 3,9 % więcej niż przed rokiem. Najbardziej od planu odbiegały wpływy z podatku VAT – 6,805 mld LTL, czyli o 0,8 % mniej niż zakładano. Wpływy z podatku PIT wyniosły 2,851 mld LTL, o 5,5 % więcej niż planowano. Wpływy z podatku CIT wyniosły 751 mln LTL, czyli o 2,6 % więcej niż przewidywano w planie. Z tytułu podatku akcyzowego do budżetu wpłynęło 2,364 mld LTL, o 0,1 % więcej niż planowano. W zatwierdzonym planie budżetu na 2012 r. wpływy budżetowe (bez wsparcia UE i in.) zostały określone na poziomie 18 mld LTL, natomiast wydatki budżetowe zostały zaplanowane na poziomie 18,6 mld LTL. Ministerstwo Finansów spodziewa się, że roczny plan zostanie przekroczony. Jednak poziom wydatków nie ulegnie zmianie, każdy dodatkowy lit przychodów zostanie przeznaczony na pokrycie deficytu. (*Verslo žinios*, 15.10.2012)

Skok wydajności pracy

Według danych Departamentu Statystyki, wzrost wydajności pracy w litewskiej gospodarce w 2011 r., w

porównaniu z 2010 r., wyniósł 5,2 %. Średnio w ciągu godziny wyprodukowano 37,55 LTL wartości dodanej. Jedna zatrudniona osoba w poprzednim roku wytworzyła średnio 69,8 tys. LTL wartości dodanej, liczonej w cenach bieżących. Jest to o 6,1 tys. LTL więcej niż w 2010 r. Największą wydajność – 94,8 LTL wartości dodanej w ciągu godziny – zarejestrowano w spółkach nieruchomości. Prawie dwukrotnie poziom średniej wydajności przewyższały spółki finansowe i ubezpieczeniowe (64,8 LTL), spółki IT i telekomunikacyjne (59,1 LTL). Średnie godzinne wynagrodzenie brutto w poprzednim roku wynosiło 12,77 LTL. (*Lietuvos žinios, 11.10.2012*)

Finanse gospodarstw domowych

Według danych Banku Litwy, wartość majątku finansowego gospodarstw domowych w końcu czerwca br. wyniosła 87,594 mld LTL i była o 1 % większa niż przed rokiem. Zobowiązania w końcu pierwszego półrocza wyniosły 32,594 mld LTL – o 0,4 % mniej niż przed rokiem. Największy udział w majątku finansowym gospodarstw stanowiły akcje (38 %) oraz depozyty i gotówka (39 %). Kredyty natomiast stanowiły 84 % wszystkich zobowiązań. W końcu czerwca br. na jednego mieszkańca Litwy średnio przypadło 29 tys. LTL majątku finansowego gospodarstw oraz 11 tys. LTL zobowiązań. (*Verslo žinios, 11.10.2012*)

Ceny rosną

We wrześniu br. miesięczna stopa inflacji wyniosła 0,7 %. Ceny rosły na Litwie drugi miesiąc z rzędu. Roczna i średnioroczna stopy inflacji we wrześniu wyniosły po 3,4 %. We wrześniu największy wpływ na zmianę cen miał wzrost o 6,7 % cen odzieży i obuwia, o 0,9 % - artykułów i usług transportowych, o 0,4 % - artykułów żywnościowych i napojów bezalkoholowych. (*Lietuvos rytas, 09.10.2012*)

Rekordowy kwartał dla eksportu litewskich usług

W II kwartale br., w porównaniu z identycznym okresem poprzedniego roku, eksport usług z Litwy wzrósł o 19,7 %, czyli o 682,8 mln LTL. Ogólna wartość eksportu usług wyniosła 4,1 mld LTL. Jak stwierdził Vadimas Ivanovas, analityk instytucji pożytku publicznego „Enterprise Lithuania”, był to rekordowy kwartał dla eksportu litewskich usług – wyeksportowano najwięcej usług w historii niepodległej Litwy. Tempo wzrostu eksportu było największe także wśród państw bałtyckich – w Estonii eksport usług wzrósł o 13,5 %, natomiast na Łotwie – o 12,9 %. Poza tym analityk dodał, że najbardziej cieszy fakt, iż tempo wzrostu eksportu od czterech kwartałów pozostaje stabilne i utrzymuje się na wysokim poziomie 19 – 20 %. Głównym silnikiem napędowym pozostawały usługi transportowe. Oceniając z punktu widzenia poszczególnych rynków, najbardziej eksport wzrósł w przypadku tradycyjnych rynków wschodnich – Rosji, Białorusi i Ukrainy. Wzrost w tym kierunku wyniósł 37,9 % lub 452,9 mln LTL. Na drugiej pozycji uplasowały się uważane za „domowe rynki” Łotwa, Estonia oraz kraje skandynawskie – wzrost eksportu wyniósł 14,8 % lub 89,5 mln LTL. Eksport usług do innych krajów UE wzrósł o 8,6 %, do pozostałych krajów – o 7,5 %. Na Rosję, Białoruś i Ukrainę przypadło 39,7 % ogólnej wartości eksportu usług, z czego tylko na Rosję – 26 %. Oceniając wg rodzaju usług, eksport usług transportowych wzrósł o 24,2 % i wyniósł 2,5 mld LTL. Eksport usług budowlanych zwiększył się o 53,8 % (do 192,9 mln LTL), usług pośrednictwa handlowego – o 107,6 % (do 145,5 mln LTL), usług IT – o 100,6 % (do 62,9 mln LTL). W przypadku usług transportowych V. Ivanovas zaznaczył, że litewskie spółki z powodzeniem wykorzystują dogodnie położenie geograficzne Litwy oraz dobrą infrastrukturę. Eksport tych usług do Rosji powinien zwiększać się również w przyszłości, gdyż przynajmniej na trzy lata została rozstrzygnięta kwestia zezwoleń transportowych, natomiast rosyjski sektor logistyczno – transportowy jest słabo rozwinięty i nie zaspokaja całego popytu. II kwartał był rekordowy także dla eksportu usług budowlanych. W tym zakresie największy wzrost odnotowano w przypadku Norwegii – wzrost o 14,8 mln LTL. W tym kraju litewskie firmy budowlane budują przeważnie mosty oraz domy mieszkalne. Eksport do Rosji i Białorusi wzrósł o 10 mln LTL, na tych rynkach dominuje budownictwo przemysłowe. Szczególnie duży wzrost odnotowano w przypadku eksportu usług IT. Najbardziej do takiego wzrostu przyczynił się wzrost eksportu do Singapuru – o 10,4 mln LTL. Analitycy szacują, że litewskie spółki zrealizowały w tym kraju jednorazowe zlecenie. Tradycyjnym rynkiem dla eksportu litewskich usług IT pozostaje Dania – w przypadku tego kraju eksport usług IT zwiększył się o 4,4 mln LTL i wyniósł 15 mln LTL. Więcej usług IT wyeksportowano także do Finlandii, Niemiec, USA. (*Verslo žinios, 05.10.2012*)

Przychylne warunki do działalności

Wg opracowanego przez analityków banku „Swedbank” indeksu krajów regionu Bałtyku Litwa na 10 możliwych otrzymała 6,4 pkt i wśród 11 krajów zajęła 7 miejsce. Wyrzuciła tym samym Łotwę, Polskę, Rosję i Ukrainę, natomiast ustąpiła państwom skandynawskim, Niemcom oraz Estonii. Pierwsze miejsce w rankingu zajęła Finlandia z oceną 9,2, natomiast ostatnie – Ukraina z oceną 3,9 pkt. Estonia zgromadziła 7,4 pkt i zajęła szóstą pozycję, natomiast Łotwa z oceną 6,3 pkt zajęła ósmą pozycję. Litwa od liderów regionu najmniej odstaje w zakresie warunków dla przedsiębiorczości oraz przychylności otoczenia podatkowego. Pod tym względem Litwa zajęła 5 – 6 miejsce. Indeks krajów bałtyckich jest obliczany po uwzględnieniu 10 kryteriów: warunków dla przedsiębiorczości, sytuacji na rynku pracy, polityki podatkowej, rynków finansowych, handlu zagranicznego, oświaty, zarządzania, infrastruktury, logistyki i otoczenia innowacyjnego. Postęp krajów jest oceniany w kontekście reszty krajów. Oznacza to, że indeks może ulec pogorszeniu, jeżeli nawet sytuacja w konkretnym państwie nie ulega zmianie, jednak postęp poczyniła reszta krajów i odwrotnie. Przy obliczaniu indeksu nie uwzględniano wskaźników makroekonomicznych krajów. (*Verslo žinios, 03.10.2012*)

Porady przed wyborami

Zmiany w systemie zamówień publicznych, niekonkurowanie z biznesem, zwiększenie minimalnego wynagrodzenia oraz zmiana systemu ubezpieczeń socjalnych, nie zwiększanie podatków, powołanie w celu dialogu społecznego obiecaną od dawna narodowej rady socjalno – ekonomicznej – takie propozycje dla polityków przed wyborami parlamentarnymi przedstawiła Litewska Konfederacja Biznesu. Do Konfederacji należy ponad 1500 spółek usługowych, handlowych oraz z branży zaawansowanych technologii, także 18 zrzeszeń biznesowych. Prezydent Konfederacji Valdas Sutkus podkreślił, że rząd nie powinien konkurować z biznesem i nabywać od przedsiębiorców więcej usług – szczególnie w zakresie ochrony zdrowia i edukacji. (*Verslo žinios, 25.09.2012*)

Płytki litewski rynek pracy

Litwa nie ustępuje pierwszej pozycji w UE pod względem liczby emigrantów przypadającej na 1000 mieszkańców. Statystycy oszacowali, że z tego powodu najbardziej cierpią branża handlowa, przemysł przetwórczy oraz budownictwo, natomiast eksperci uprzedzają – rynek pracy opustoszał. Tylko w ciągu ostatnich 2 lat z pracy w handlu, przemyśle przetwórczym i na budowie zrezygnowało ponad 10 tys. osób,

które następnie wyemigrowały. Wg danych Eurostatu, średnie roczne wynagrodzenie brutto na Litwie w przemyśle, handlu i na budowie wynosi 7 311 EUR. Mniejsze wynagrodzenie jest tylko w Rumunii i Bułgarii. W Danii wynagrodzenie jest 8 razy, Luksemburgu – 7, Holandii i Niemczech – 6, Wielkiej Brytanii i Szwecji – 5 razy wyższe niż na Litwie. Ekspertcy szacują, iż fakt, że z handlu odeszło sporo osób nie jest jeszcze tak dotkliwy, gdyż przygotowanie pracownika dla branży handlowej nie jest bardzo drogie i nie zajmuje sporo czasu. Do tego prezes litewskiego zrzeszenia firm handlowych dodał, że dane statystyczne zniekształcają pracownicy sezonowi. Jednak o wiele bardziej bolesne jest zjawisko emigracji pracowników z branży przemysłowej. Nabywanie odpowiednich nawyków i umiejętności zajmuje tu pracownikom kilka lat, natomiast przedsiębiorstwa są zmuszone do przeznaczenia dodatkowych funduszy na przeszkolenie nowych pracowników. Z przedsiębiorstw przemysłowych w ciągu ostatnich 2 lat wyemigrowało 3 182 pracowników, ze spółek budowlanych – 2 029 pracowników. Są to dane oficjalne. Jeżeli uwzględnimy osoby, które nie zadeklarowały oficjalnie wyjazdu za granicę, liczby będą jeszcze większe. To, że wynagrodzenie jest dla pracowników bardzo ważne, potwierdza fakt, iż najmniej emigracja dotknęła branżę eksploatacji kopalni odkrywkowych, dostawy wody oraz energetykę – sektor, który cechują wysokie wynagrodzenia. Z tego sektora w ciągu 2 lat wyemigrowało 228 osób. Statystycy informują, że w ciągu 5 lat (2007 - 2011) z Litwy wyemigrowało 222 000 mieszkańców – mniej więcej tyle mieszka w 2 dużych litewskich miastach Poniewieżu i Szawlach łącznie. „Zasoby pracy zostały wyczerpane i wybierać nie ma z czego. Myśleć inaczej jest błędem, gdyż na Litwie mamy do czynienia ze strukturalnym bezrobociem. A to oznacza, że nie pracują ci, którzy nie chcą lub nie mogą, albo nie posiadają kwalifikacji i motywacji” – stwierdził Gintaras Umbrasas, dyrektor spółki konsultingowej „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai”. (*Verslo žinios*, 24.09.2012)

Uchwalono nowy mechanizm wsparcia dla przedsiębiorców

Jeszcze w bieżącym roku wsparcie od państwa mogą otrzymać przedsiębiorcy, którzy utworzą przynajmniej 20 nowych miejsc pracy oraz zobowiążą się je utrzymać przynajmniej przez 3 lata, natomiast dla zatrudnionych osób wypłacać przynajmniej średnie statystyczne wynagrodzenie. Przewiduje to nowelizowana ustawa o inwestycjach, którą uchwalił Sejm i przekazała do podpisania dla prezydenta kraju. Rząd lub upoważniona przez niego instytucja zawrze z inwestorami umowy inwestycyjne, w których zostaną określone specjalne warunki inwestowania i działalności. Podpisana przez prezydenta nowelizacja wejdzie w życie od 1 listopada br. Dotychczas ustawa określała, że państwo wspiera inwestycje w przypadku tzw. inwestycji „green field”, inwestycji w problematycznych terytoriach, SSE, parkach naukowo – technologicznych, klastrach i in. Państwo wspierało także inwestorów, którzy inwestowali przynajmniej 5 mln LTL w modernizację technologii spółek z perspektywicznych gałęzi gospodarki, poprawę sytuacji ekologicznej, rozwój drobnej i średniej przedsiębiorczości. (*Verslo žinios*, 21.09.2012)

Większe przychody spółek

Działające na Litwie niefinansowe spółki w ciągu pierwszego półrocza bieżącego roku wypracowały łączny zysk brutto o wartości 5,1 mld LTL. Jest to prawie tyle samo, co przed rokiem. Przychody spółek w pierwszym półroczu wzrosły o 12,7 % i prawie osiągnęły poziom 100 mld LTL. (*Lietuvos rytas*, 18.09.2012)

Kwitnie „szara strefa”

Według wyników badania przeprowadzonego przez Litewski Instytut Wolnego Rynku, w roku bieżącym nielegalna produkcja napojów alkoholowych zajęła 36 % rynku, licząc wg ilości. Na rynku papierosów udział „szarej strefy” stanowił 29 %, natomiast na rynku paliw – 18 %. Szczególnie zadziwiające dane uzyskano w regionach. „Nawet 60 % starostów stwierdziło, że na terytorium ich starostw można nabyć nielegalne napoje alkoholowe” – stwierdził starszy ekspert Instytutu V. Žukauskas. (*Lietuvos rytas*, 14.09.2012)

Wynagrodzenie „w kopercie” – żaden problem

Według wyników najnowszego badania, przeprowadzonego przez spółkę „Rait”, 47 % pracujących osób zadawałoby nieoficjalne wynagrodzenie, tzw. „w kopercie”, 19 % osób już pracowało na takich zasadach. 31 % respondentów stwierdziło, że nie zgodziłoby się pracować za nieoficjalne wynagrodzenie – wśród myślących w ten sposób najwięcej było osób w wieku emerytalnym. Znacznie zmniejszyła się liczba tych osób, którzy na pewno nie zgodziliby się pracować za wynagrodzenie „w kopercie”. W poprzednim roku takich osób było 41 %. Tylko wśród osób w wieku produkcyjnym – 15 – 64 lata – 51 % mieszkańców stwierdziło, że zgodziliby się pracować za nieoficjalne wynagrodzenie. Najwięcej godzących się na taką formę wynagrodzenia było wśród osób w wieku 24 – 34 lata oraz posiadających tylko średnie wykształcenie. 21 % respondentów oświadczyło, że są gotowi na pracę w dowolnych warunkach, nawet jeżeli całe wynagrodzenie będzie płacone nieoficjalnie. Dodatkowo 26 % respondentów zgodziłoby się pracować, gdyby tylko część wynagrodzenia płacono nieoficjalnie. Około 13 % respondentów oświadczyło, że w ciągu ostatnich 7 miesięcy otrzymywało w całości lub częściowo nieoficjalne wynagrodzenie. (*Verslo žinios*, 13.09.2012)

Więcej litewskich spółek w środkowoeuropejskim TOP 500

Spółka konsultingowa „Deloitte” na podstawie wyników za 2011 r. sporządziła ranking największych spółek TOP 500 dla regionu Europy Środkowej. W porównaniu z poprzednim rankingiem zwiększyła się liczba spółek z Litwy – z 8 do 12. Najwyżej z litewskich spółek – na 11 pozycji – uplasowała się spółka „Orlen Lietuva”. Zanotowała awans o 4 pozycje. Na liście tej po raz pierwszy znalazło się 5 spółek: spółka energetyczna „Visagino atominė elektrinė” (286 pozycja), operator sieci przesyłowych LESTO (347), spółka chemiczna AB „Achema” (373), spółka handlu hurtowego „Sanitex” (456) oraz producent granulatu PET „Indorama Polymers Europe” (470). Producent nawozów „Achema” awansował do TOP 500 dzięki rekordowym przychodom z 2011 r., które przekroczyły 2 mld LTL. Sprzyjała temu sytuacja na zagranicznych rynkach, gdyż około 90 % produkcji „Achemy” trafia na eksport. Dzięki wyższym przychodom ze sprzedaży w rankingu znalazły się także spółki „Indorama Polymers Europe” (wzrost sprzedaży o 30 %) oraz „Sanitex” (wzrost o 25 %). Spółka LESTO awansowała w wyniku konsolidacji sektora energetycznego (do 2011 r. funkcjonowała jako dwie spółki „Wschodnie Sieci Rozdzielcze” oraz VST). Spółka „Visagino atominė elektrinė” znalazła się w rankingu dzięki temu, że w terminie ogłosiła wyniki swej działalności. Przed rokiem podczas opracowywania rankingu te dane nie były dostępne. Poza litewskim liderem „Orlen Lietuva” oraz 5 debiutantami na liście TOP 500 znalazły się także: spółki handlu detalicznego „Vilniaus prekyba” (55 pozycja, spadek o 6 miejsc) oraz „Maxima grupė” (64 pozycja, spadek o 4 miejsca), koncern „Achemos grupė” (161 pozycja, awans o 102 miejsca), spółka paliwowa „Lukoil Baltija” (319 pozycja, awans o 21 miejsce), spółka handlu detalicznego „Palink” (368 pozycja, spadek o 36 miejsc) oraz spółka gazowa „Lietuvos dujos” (449 pozycja, spadek o 55 miejsc). W przypadku sąsiednich państw Łotwy i Estonii liczba spółek w ciągu roku nie uległa zmianie: 6 łotewskich oraz 3 estońskie. Z łotewskich spółek najwyższą uplasował się producent nawozów SIA „Uralchem Trading” (200 miejsce), natomiast z estońskich – spółka handlu detalicznego „Baltic International Trading” (136 pozycja). W całym

rankingu dominują spółki polskie, których jest 167. Na pierwszym miejscu uplasował się PKN Orlen S.A., natomiast na drugiej i trzeciej pozycji – odpowiednio węgierski koncern paliwowy MOL oraz czeski producent aut Škoda Auto. (*Verslo žinios, 12.09.2012*)

Spółki wypierają osoby prowadzące działalność gospodarczą

Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą zmniejszyła się prawie o 1/3, natomiast coraz więcej powstaje spółek. W poprzednim roku samodzielną działalność gospodarczą prowadziło 9,1 % mieszkańców (125 tys.), natomiast w 2007 r. takich osób było prawie 12 % (183 tys.). Według danych instytucji „Enterprise Lithuania” w 2011 r. na Litwie zarejestrowano 10 391 nowych spółek – najwięcej za ostatnie 10 lat. W porównaniu z 2007 r. liczba zarejestrowanych nowych spółek była o 5 % większa. Według prezesa Kowieńskiego Zrzeszenia Średnich i Małych Przedsiębiorców, do tworzenia nowych spółek zachęca przeznaczane przez państwo wsparcie oraz szybki rozwój niektórych sektorów, natomiast z powodu podatków część osób prowadzących działalność gospodarczą przechodzi do „szarej strefy”. (*Verslo žinios, 11.09.2012*)

Powrót inflacji

W sierpniu br. na Litwie zarejestrowano miesięczną stopę inflacji na poziomie 0,2 %. W lipcu inflacja wynosiła 0 %, natomiast w czerwcu miała miejsce deflacja o wysokości 0,1 %. Według danych Departamentu Statystyki roczna stopa inflacji w sierpniu wyniosła 3,3 %, natomiast średnioroczna – 3,5 %. W sierpniu na ogólny poziom cen największy wpływ miał wzrost o 2,2 % cen towarów i usług transportowych, wzrost o 2,7 % cen odzieży i obuwi oraz spadek o 0,6 % cen artykułów żywnościowych i napojów niealkoholowych. (*Lietuvos rytas, 11.09.2012*)

Gorsza prognoza

Ministerstwo Finansów nie zmieniło prognozy wzrostu PKB Litwy w bieżącym roku i nadal uważa, że gospodarka wzrośnie o 2,5 %. Jednak zmniejszyła prognozę na przyszły rok do 3 %. W ogłoszonej w kwietniu br. prognozie MF spodziewało się wzrostu PKB na poziomie 3,7 %. (*Lietuvos žinios, 08.09.2012*)

Piękny wskaźnik

Według skorygowanych danych Eurostatu, litewski wzrost PKB w II kwartale br. był jednym z największych wśród państw UE. Litewski PKB w ujęciu rocznym zwiększył się o 2,8 % (wcześniej podawano 2,7 %) i pod tym względem Litwa zajęła trzecią pozycję za Łotwą (wzrost PKB o 4,3 %) oraz Słowacją (3 %). Estonia ze wzrostem na poziomie 2,5 % zajęła czwarte miejsce. Gospodarki państw bałtyckich, które podczas kryzysu ucierpiały najbardziej, już piąty kwartał z rzędu są wśród liderów UE pod względem wzrostu PKB. (*Lietuvos žinios, 07.09.2012*)

Wolny wzrost wynagrodzeń

Według wyników badania, przeprowadzonego przez międzynarodową spółkę konsultingową „Hay Group”, wynagrodzenia w spółkach na Litwie w ciągu roku wzrosły średnio o 2,8 %. Szacuje się, że w następnym roku wynagrodzenia wzrosną o 2,5 %. Wynagrodzenia zwiększyło 68 % spółek, w przypadku 32 % spółek nie uległy one zmianie. Średnio wynagrodzenia zwiększały się w przypadku co drugiego pracownika. Najbardziej wzrosły one w przypadku pracowników, którzy pozostali na tym samym stanowisku w tych samych spółkach – średnio o 4,9 %. 67 % spółek uczestniczących w badaniu zapowiadało wzrost wynagrodzeń także w przyszłym roku. (*Lietuvos rytas, 07.09.2012*)

Mieszkańcy wskazali najlepsze spółki

Najwięcej dorosłych mieszkańców Litwy jako spółkę o najlepszej reputacji wskazało sieć handlu detalicznego „Maxima LT” (wymieniło ją 6,9 % respondentów), na drugiej pozycji uplasował się producent piwa „Švyturys – Utenos alus” (5,3 %), a na trzeciej pozycji – spółka telekomunikacyjna „Teo LT” (4,5 %). Badanie przeprowadziły agencje „BVRG Burson - Marsteller” oraz „Spinter tyrimai”. Na kolejnych pozycjach uplasowały się: sieć handlu detalicznego „Iki” (4,2 %), producent żywności „Viči” (4,1 %), koncern przemysłowy „Achema” (3,6 %), spółki telefonicznej komórkowej „Bitė Lietuva” (3,5 %) i „Tele 2” (3,5 %), bank „Swedbank” (3,3 %) oraz producent piwa „Kalnapilis” (3 %). We wcześniejszych sondażach najczęściej wymieniano banki oraz spółki telekomunikacyjne, natomiast w ostatnim badaniu mieszkańcy coraz częściej wskazywali na przedsiębiorstwa przemysłowe. (*Lietuvos rytas, 06.09.2012*)

Poziom konkurencyjności prawie bez zmian

Litwa pod względem konkurencyjności zajmuje 45 miejsce wśród 144 państw świata. W ciągu roku pod względem indeksu konkurencyjności Litwa spadła o jedną pozycję, przed rokiem była na 44 miejscu wśród 142 państw. Dla porównania, Estonia w ciągu roku spadła z 33 pozycji na 34, natomiast Łotwa awansowała z 64 miejsca na 55, Polska utrzymała 41 miejsce, natomiast Rosja spadła z 66 na 67 pozycję. Jak i w poprzednim roku dwa pierwsze miejsca zajęły odpowiednio Szwajcaria i Singapur, natomiast w pierwszej dziesiątce jest 6 państw członkowskich UE. Eksperti Światowego Forum Ekonomicznego (WEF) ocenili państwa wg 111 kryteriów. W ciągu roku 50 z nich Litwa poprawiła, 46 wskaźników uległo pogorszeniu, natomiast 13 nie uległo zmianie. Trzy wskaźniki były brane pod uwagę po raz pierwszy. Wysoka 6 pozycja Litwie została udzielona za niewysokie, w opinii ekspertów WEF, taryfy handlowe, 8 pozycja za elastyczne warunki przy ustalaniu wynagrodzenia. Pogorszeniu uległy wskaźniki liczby dni i procedur niezbędnych dla rozpoczęcia działalności gospodarczej – odpowiednio 88 i 47 pozycja. Według szacunków WEF, ogólny ciężar podatkowy na Litwie w ciągu roku zwiększył się z 38,7 % do 43,9 %. Pod tym względem Litwa zajęła 91 miejsce, natomiast pod względem skali i wpływu opodatkowania – 125 miejsce. Wg rankingu na Litwie skomplikowane jest zatrudnianie i zwalnianie pracowników (118 pozycja), nadal istnieje problem „ucieczki umysłów” (117 pozycja), powoli rozwija się proces tworzenia klastrów (115 pozycja), duże obciążenie regulacjami władz (111 pozycja). Nadal zmniejsza się zaufanie społeczeństwa do polityków (113 pozycja), jednak o 14 miejsc – na 90 pozycję – awansował wskaźnik bezcelowych wydatków władzy. Trzeci rok z rzędu jako największy problem dla biznesu wskazano niekompetencję urzędników, na drugiej i trzeciej pozycji – odpowiednio poziom opodatkowania i regulacje podatkowe. Dla porównania, w Estonii 19,2 % respondentów jako największy problem dla biznesu wymieniło brak wykwalifikowanej siły roboczej. Na Litwie ten problem był aktualny dla 6,3 % respondentów, na Łotwie – dla 7,7 %, a w Polsce – dla 3,2 % respondentów. (*Lietuvos rytas, Verslo žinios, 06.09.2012*)

Mieszkańcy pozytywnie oceniają sytuację swych rodzin

Według danych badania spółki „TNS LT”, ponad połowa – 58 % – mieszkańców Litwy sytuację finansową swych rodzin ocenia jako zadowalającą. Bardzo dobrze lub dobrze sytuację swych rodzin oceniło 18 % mieszkańców, natomiast 22,5 % mieszkańców sytuację rodziny oceniło jako złą lub bardzo złą. W badaniu w I półroczu uczestniczyło 1 847 mieszkańców Litwy w wieku 15 – 74 lat. (*Verslo žinios, 05.09.2012*)

Zmniejszono prognozę

W opinii analityków „Nordei”, litewski PKB w przyszłym roku nie będzie zwiększał się tak szybko, jak można było się spodziewać jeszcze przed 3 miesiącami. W ogłoszonej najnowszej analizie „Nordei” prognoza wzrostu PKB w bieżącym roku nie uległa zmianie i wynosi 2,7 %. Jednak dla przyszłego roku prognozę wzrostu zmniejszono z 4 % do 3,3 %. Również w przypadku Łotwy i Estonii zmniejszono przyszlóroczne prognozy, jednak zwiększono prognozy na rok bieżący: dla Łotwy z 2 % do 4,2 %, natomiast dla Estonii z 2 % do 2,3 %. (*Verslo žinios, 05.09.2012*)

Najtańsza siła robocza – na Litwie

Wynagrodzenia w ciągu roku wśród państw bałtyckich najmniej wzrosły na Litwie, natomiast najbardziej – w Estonii. Według danych narodowych służb statystycznych, roczny wzrost średniego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale br. na Litwie wyniósł 2,2 %, na Łotwie – 3,7 %, natomiast w Estonii – 5 %. Wartość siły roboczej na Litwie była najniższa. Wysokość średniego wynagrodzenia, liczonego w EUR, na Litwie w II kwartale br. wynosiła 624 EUR, na Łotwie – 684 EUR, natomiast w Estonii – 900 EUR. (*Lietuvos žinios, 03.09.2012*)

Wzrost zaufania mieszkańców do biznesu

Według badania spółki RAIT, ilość mieszkańców sądzących, że biznes na Litwie jest nieuczciwy w ciągu roku zmniejszyła się z 84 % do 74 %, natomiast liczba mieszkańców wierzących w uczciwość biznesu wzrosła z 12 % do 16 %. Badanie zamówiła agencja PR „Nova Media”. Najbardziej ufa się przedsiębiorstwom z sektorów IT (10 %), telekomunikacji (9 %) oraz transportu (7 %). Najbardziej zaufanie spadło wobec banków i spółek ubezpieczeniowych – z 10 % przed rokiem do 5 % w roku bieżącym. Według autorów badania, wpływ na to miała upadłość banku „Snoras”. Najczęściej żadnemu sektorowi nie ufali mieszkańcy o średnim wykształceniu oraz niskich dochodach. W badaniu uczestniczyło 1 038 mieszkańców w wieku 15 – 74 lat. (*Verslo žinios, 03.09.2012*)

Mniejszy deficyt

Wielkość deficytu budżetowego za 7 miesięcy br. wyniosła 2,911 mld LTL i stanowiła 2,6 % planowanego na bieżący rok PKB. Jest to o 472 mln LTL mniej, niż w identycznym okresie poprzedniego roku. (*Lietuvos rytas, 01.09.2012*)

Różne poglądy

Spółki z Litwy, które już rozpoczęły działalność na Białorusi, swe perspektywy w tym kraju oceniają pozytywnie, natomiast nie działające na białoruskim rynku przedsiębiorstwa ostrożnie oceniają możliwość wejścia na białoruski rynek. Według partnera kancelarii prawnej „Raidla Lejins and Norcoux” Irmantasa Norkusa, 38 % litewskich spółek obecnych już na Białorusi stwierdziło, że rozwój biznesu w tym kraju nie jest skomplikowany, natomiast 43,8 % – że poziom korupcji jest tam taki sam lub niższy niż w państwach bałtyckich. 79,5 % nie działających na Białorusi przedsiębiorców stwierdziło, że rozwój biznesu na Białorusi utrudniają niepewność sytuacji makroekonomicznej, biurokracja, ryzyko polityczne oraz rygorystyczne regulacje walutowe. Irmantas Norkus wskazał także przyczyny, z powodu których litewscy przedsiębiorcy starają się wejść na białoruski rynek. Jest to kraj, w którym mieszka 10 mln mieszkańców oraz na rynku którego są jeszcze wolne nisze do rozwoju biznesu. Szacuje się, że obroty handlowe między Litwą a Białorusią w br. przekroczą poziom 2 mld USD i będą 1,6 razy większe niż przed rokiem, gdy wynosiły 1,2 mld LTL. Jednak z innej strony z powodów politycznych biznes może zetknąć się z nieprzyjemnymi niespodziankami. „Z powodu ubiegłorocznej dewaluacji wielkość średniego wynagrodzenia, liczonego w USD, spadła z 500 – 600 USD do 150 USD. Obecnie władze dążą do przywrócenia wynagrodzeń, dlatego naciskają na spółki, by wypłacały przynajmniej 500 USD. Ekonomiści dyskutują o możliwej nowej fali inflacji” – stwierdził Ilya Latyshev, partner kancelarii w Mińsku. I. Norkus zauważył, że nie zważając na zagrożenia, przedsiębiorcy z Litwy potrafią dostosować się do zmian na wschodnich rynkach, dlatego zainteresowanie takimi ryzykownymi rynkami jak Białoruś rośnie. (*Lietuvos rytas, Verslo žinios, 29.08.2012*)

Ostatnia aktualizacja: 2013-06-21

Ambasada RP w Wilnie
Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Vasario 16-osios g. 14/2, Wilno LT-01107, Litwa
tel.: (00 370 5) 261 79 60, fax: (00 370 5) 261 06 86, e-mail: vilnius@trade.gov.pl,
Godziny urzędowania: Pn. - Pt. 8.30 - 16.30

Czas lokalny: 10:21:31

